

"ENERGOPROJEKT ENTEL " AD, BEOGRAD

**IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA
O IZVRŠENOJ REVIZIJI KONSOLIDOVANIH
FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA
ZA 2018. GODINU**

"ENERGOPROJEKT ENTEL" AD, BEOGRAD

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA O IZVRŠENOJ REVIZIJI
KONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA ZA 2018. GODINU

S A D R Ź A J

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

FINANSIJSKI IZVEŠTAJI:

KONSOLIDOVANI BILANS STANJA

KONSOLIDOVANI BILANS USPEHA

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima "Energoprojekt Entel" a.d., Beograd

Izveštaj o konsolidovanim finansijskim izveštajima

Izvršili smo reviziju priloženih konsolidovanih godišnjih finansijskih izveštaja matičnog društva "Energoprojekt Entel" a.d., Beograd (dalje u tekstu i: Matično društvo) i njegovih zavisnih društava (dalje u tekstu zajedno: Grupa), koji uključuju konsolidovani bilans stanja na dan 31. decembra 2018. godine, konsolidovani bilans uspeha, konsolidovani izveštaj o ostalom rezultatu, konsolidovani izveštaj o promenama na kapitalu i konsolidovani izveštaj o tokovima gotovine za godinu završenu na taj dan, kao i napomene uz konsolidovane godišnje finansijske izveštaje koje uključuju pregled značajnih računovodstvenih politika i druge objašnjavajuće informacije.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srbiji, kao i za ustrojavanje neophodnih internih kontrola koje omogućuju pripremu konsolidovanih finansijskih izveštaja koji ne sadrže greške, bilo namerne ili slučajne.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o ovim konsolidovanim finansijskim izveštajima na osnovu svoje revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da radimo u skladu sa etičkim zahtevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj meri, uverimo da konsolidovani godišnji finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima datim u konsolidovanim godišnjim finansijskim izveštajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizorskom prosuđivanju, uključujući procenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u konsolidovanim godišnjim finansijskim izveštajima, nastalim usled kriminalne radnje ili greške. Prilikom procene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju konsolidovanih godišnjih finansijskih izveštaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola pravnog lica. Revizija takođe, uključuje ocenu primenjenih računovodstvenih politika i značajnih procena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocenu opšte prezentacije konsolidovanih godišnjih finansijskih izveštaja.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući da obezbede osnovu za naše revizorsko mišljenje.

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima "Energoprojekt Entel" a.d., Beograd - Nastavak

Mišljenje

Po našem mišljenju, konsolidovani godišnji finansijski izveštaji istinito i objektivno po svim materijalno značajnim pitanjima, prikazuju finansijsko stanje matičnog društva "Energoprojekt Entel" a.d, Beograd i njegovih zavisnih društava na dan 31. decembra 2018. godine, kao i konsolidovane rezultate poslovanja i konsolidovane tokove gotovine za poslovnu godinu završenu na taj dan, u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srbiji i računovodstvenim politikama obelodanjenim u napomenama uz konsolidovane finansijske izveštaje.

U Beogradu, 15. aprila 2019. godine

„MOORE STEPHENS
Revizija i Računovodstvo“ d.o.o., Beograd

Nelinda Karanjac Nikolić
Licencirani ovlašćeni revizor

„MOORE STEPHENS
Revizija i Računovodstvo“ d.o.o., Beograd

Bogoljub Aleksić
Direktor

Попуњава правно лице - предзетник		
Матични број 07470975	Шифра делатности 7112	ПИБ 100389086
Назив:	ENERGOPROJEKT ENTEL AD KONSOLIDOVANI	
Седиште :	NOVI BEOGRAD Bulevar Mihaila Pupina 12	

БИЛАНС СТАЊА

на дан 31.12 20 18 године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напо- мена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 31.12.2017	Почетно стање 01.01.2017
1	2	3	4	5	6	7
	А К Т И В А					
00	А. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ	0001				
	Б. СТАЛНА ИМОВИНА (0003+0010+0019+0024+0034)	0002		2.471.229	2.150.123	2.102.859
01	I. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА (0004+0005+0006+0007+0008+0009)	0003	23	5.293	6.827	10.667
010 и део 019	1. Улагања у развој	0004				
011, 012 и део 019	2. Концесије, патенти, лиценце, робне и услужне марке, софтвер и остала права	0005	23	5.293	6.827	10.667
013 и део 019	3. Гудвил	0006				
014 и део 019	4. Остала нематеријална имовина	0007				
015 и део 019	5. Нематеријална имовина у припреми	0008				
016 и део 019	6. Аванси за нематеријалну имовину	0009				
02	II. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА (0011+0012+0013+0014+0015+0016+0017+0018)	0010		1.040.721	1.061.501	1.158.069
020, 021 и део 029	1. Земљиште	0011				
022 и део 029	2. Грађевински објекти	0012	24.1	815.967	820.626	902.465
023 и део 029	3. Постројења и опрема	0013	24.1	190.416	204.613	219.342
024 и део 029	4. Инвестиционе некретнине	0014	24.1		1.924	1.924
025 и део 029	5. Остале некретнине, постројења и опрема	0015				
026 и део 029	6. Некретнине, постројења и улагања у припреми	0016	24.1	34.338	34.338	34.338
027 и део 029	7. Улагања у туђим некретнинама, постројењима и опреми	0017				
028 и део 029	8. Аванси за некретнине, постројења и опрему	0018				
03	III. БИОЛОШКА СРЕДСТВА (020+021+022+023)	0019				
030, 031 и део 039	1. Шуме и вишегодишњи засади	0020				
032 и део 039	2. Основно стадо	0021				
037 и део 039	3. Биолошка средства у припреми	0022				
038 и део 039	4. Аванси за биолошка средства	0023				
04 осим 047	IV. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (025+026+027+028+029+030+031+032+033)	0024	25	227.559	164.527	158.115
040 и део 049	1. Учешћа у капиталу зависних правних лица	0025				
041 и део 049	2. Учешћа у капиталу придружених субјеката и заједничким подухватима	0026	25	98.454	98.680	93.057
042 и део 049	3. Учешћа у капиталу осталих правних лица и друге хартје од вредности расположиве за продају	0027				
043 и део 049	4. Дугорочни пласмани матичним, зависним и осталим повезаним лицима у земљи	0028				

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Нало- мена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 31.12.2017	Почетно стање 01.01.2017
1	2	3	4	5	6	7
044 и део 049	5. Дугорочни пласмани матичним зависним и осталим повезаним правним лицима у иностранству	0029				
045 и део 049	6. Дугорочни пласмани у земљи	0030				
045 и део 049	7. Дугорочни пласмани у иностранству	0031				
046 и део 049	8. Хартије од вредности које се држе до доспећа	0032				
048 и део 049	9. Остали дугорочни пласмани	0033	25	129.105	65.847	65.058
05	V. ДУГОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА (0035+0036+0037+0038+0039+0040+0041)	0034	26	1.197.656	917.268	776.008
050 и део 059	1. Потраживања од матичног и зависних правних лица	0035				
051 и део 059	2. Потраживања од осталих правних лица	0036				
052 и део 059	3. Потраживања по основу продаје на робни кредит	0037				
053 и део 059	4. Потраживања за продају по уговорима о финансијском лизингу	0038				
054 и део 059	5. Потраживања на основу јемства	0039				
055 и део 059	6. Спорна и сумњива потраживања	0040				
056 и део 059	7. Остала дугорочна потраживања	0041	26	1.197.656	917.268	776.008
288	В. ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА	0042				
	Г. ОБРТНА ИМОВИНА (0044+0051+0059+0060+0061+0062+0068+0069+0070)	0043		3.829.454	3.866.607	4.445.426
Класа 1	I. ЗАЛИХЕ (0045+0046+0047+0048+0049+0050)	0044	27	10.216	28.101	7.645
10	1. Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар	0045				
11	2. Недовршена производња и недовршене услуге	0046				
12	3. Готови производи	0047				
13	4. Роба	0048				
14	5. Стална средства намењена продаји	0049				
15	6. Плаћени аванси за залихе и услуге	0050	27	10.216	28.101	7.645
20	II. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ (0052+0053+0054+0055+0056+0057+0058)	0051	28	1.402.325	1.577.740	2.300.672
200 и део 209	1. Купци у земљи - матична и зависна правна лица	0052			17	
201 и део 209	2. Купци у иностранству - матична и зависна правна лица	0053				
202 и део 209	3. Купци у земљи - остала повезана правна лица	0054	28		192	404
203 и део 209	4. Купци у иностранству - остала повезана правна лица	0055				
204 и део 209	5. Купци у земљи	0056	28	149.533	200.869	69.101
205 и део 209	6. Купци у иностранству	0057	28	1.252.792	1.376.662	2.231.167
206 и део 209	7. Остала потраживања по основу продаје	0058				
21	III. Потраживања из специфичних послова	0059		55.605	209	
22	IV. Друга потраживања	0060	29	114.903	72.754	745
236	V. Финансијска средства која се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха	0061				
(23 осим 236) - 237	VI. Краткорочни финансијски пласмани (0063+0064+0065+0066+0067)	0062	30	1.189.127	1.174.832	953.137
230 и део 239	1. Краткорочни кредити и пласмани - матична и зависна правна лица	0063				
231 и део 239	2. Краткорочни кредити и пласмани - остала повезана правна лица	0064				
232 и део 239	3. Краткоточни кредити и зајмови у земљи	0065				
233 и део 239	4. Краткоточни кредити и зајмови у иностранству	0066				
234,235,238 и део 239	5. Остали краткорочни финансијски пласмани	0067	30	1.189.127	1.174.832	953.137
24	VII. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА	0068	31	399.785	892.890	939.750
27	VIII. ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ	0069		136		
28 осим 288	IX. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0070	32.2	657.357	120.081	243.477

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напо- мена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 31.12.2017	Почетно стање 01.01.2017
1	2	3	4	5	6	7
	Д. УКУПНА АКТИВА = ПОСЛОВНА ИМОВИНА (0001+0002+0042+0043)	0071		6.300.683	6.016.730	6.548.285
88	Ђ. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА	0072		2.810.464	2.179.947	2.472.632
	ПАСИВА					
	А. КАПИТАЛ (0402+0411-0412+0413+0414+0415-0416+0417+ 0420-0421) >= 0 = (0071-0424-0441-0442)	0401	33	3.610.058	3.514.128	3.755.194
30	I. ОСНОВНИ КАПИТАЛ (0403+0404+0405+0406+0407+0408+0409+0410)	0402	33	173.223	173.223	173.223
300	1. Акцијски капитал	0403	33.1	173.223	173.223	173.223
301	2. Удели друштава са ограниченом одговорношћу	0404				
302	3. Улози	0405				
303	4. Државни капитал	0406				
304	5. Друштвени капитал	0407				
305	6. Задружни удели	0408				
306	7. Емисиона премија	0409				
309	8. Остали основни капитал	0410				
31	II. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ	0411				
047 и 237	III. ОТКУПЉЕНЕ СОПСТВЕНЕ АКЦИЈЕ	0412				
32	IV. РЕЗЕРВЕ	0413	33.2	23.931	23.882	24.089
330	V. РЕВАЛОРИЗАЦИОНЕ РЕЗЕРВЕ ПО ОСНОВУ РЕВАЛОРИЗАЦИЈЕ НЕМАТЕРИЈАЛНЕ ИМОВИНЕ, НЕКРЕТНИНА, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМЕ	0414	33.3	357.600	356.866	359.655
33 осим 330	VI. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ДОБИЦИ ПО ОСНОВУ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА (потражна салда рачуна групе 33 осим 330)	0415	33.4	49.944		49.611
33 осим 330	VII. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ГУБИЦИ ПО ОСНОВУ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА (дуговна салда рачуна групе 33 осим 330)	0416			62.962	
34	VIII. НЕРАСПОРЕЂЕНИ ДОБИТАК (0418+0419)	0417	33.5	3.005.360	3.023.119	3.148.616
340	1. Нераспоређени добитак ранијих година	0418	33.5	2.540.368	2.423.358	2.489.151
341	2. Нераспоређени добитак текуће године	0419	33.5	464.992	599.761	659.465
	IX. УЧЕШЋЕ БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	0420				
35	X. ГУБИТАК (0422 + 0423) (0422+0423)	0421				
350	1. Губитак ранијих година	0422				
351	2. Губитак текуће године	0423				
	Б. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ОБАВЕЗЕ (0425+0432)	0424	34	708.946	728.613	587.684
40	I. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА (0426+0427+0428+0429+0430+0431)	0425	34	707.195	724.186	580.001
400	1. Резервисања трошкова у гарантном року	0426	34	487.888	531.362	378.318
401	2. Резервисања за трошкове обнављања природних богатстава	0427				
403	3. Резервисања за трошкове реструктурирања	0428				
404	4. Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених	0429	34	219.307	192.824	201.683
405	5. Резервисања за трошкове судских спорова	0430				
402 и 409	6. Остала дугорочна резервисања	0431				
41	I. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0433+0434+0435+0436+0437+0438+0439+0440)	0432	35	1.751	4.427	7.683
410	1. Обавезе које се могу конвертовати у капитал	0433				
411	2. Обавезе према матичним и зависним правним лицима	0434				
412	3. Обавезе према осталим повезаним правним лицима	0435				

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напо- мена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 31.12.2017	Почетно стање 01.01.2017
1	2	3	4	5	6	7
413	4. Обавезе по емитовани хартијама од вредности у периоду дужем од годину дана	0436				
414	5. Дугогорчни кредити и зајмови у земљи	0437				
415	6. Дугогорчни кредити и зајмови у иностранству	0438				
416	7. Обавезе по основу финансијског лизинга	0439	35	1.370	3.285	5.346
419	8. Остале дугогорчне обавезе	0440	35	381	1.142	2.337
498	В. ОДЛОЖЕНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ	0441	41	60.547	61.120	61.243
42 до 49 (осим 498)	Г. КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0443+0450+0451+0459+0460+0461+0462)	0442		1.921.132	1.712.869	2.144.164
42	И. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ (0444+0445+0446+0447+0448+0449)	0443	36	2.816	4.288	9.868
420	1. Краткорочни кредити од матичних и зависних правних лица	0444				
421	2. Краткорочни кредити од осталих повезаних правних лица	0445				
422	3. Краткорочни кредити и зајмови у земљи	0446				
423	4. Краткорочни кредити и зајмови у иностранству	0447	36			6.314
427	5. Обавезе по основу сталних средстава и средстава обустављеног пословања намењених продаји	0448				
424, 425, 426 и 429	6. Остале краткорочне финансијске обавезе	0449	36	2.816	4.288	3.554
430	II. ПРИМЉЕНИ АВАНСИ, ДЕПОЗИТИ И КАУЦИЈЕ	0450	37	95.855	21.432	4.151
43 осим 430	III. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА (0452+0453+0454+0455+0456+0457+0458)	0451	38	680.135	628.497	733.296
431	1. Добављачи - матична и зависна правна лица у земљи	0452	38	686	30.512	20.209
432	2. Добављачи - матична и зависна правна лица у иностранству	0453				
433	3. Добављачи - остала повезана правна лица у земљи	0454	38	16.992	9.335	1.516
434	4. Добављачи - остала повезана правна лица у иностранству	0455				
435	5. Добављачи у земљи	0456	38	72.077	18.860	7.170
436	6. Добављачи у иностранству	0457	38	589.638	569.790	704.401
439	7. Остале обавезе из пословања	0458		742		
44, 45 и 46	IV. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	0459	39	436.940	402.208	622.579
47	V. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ПОРЕЗА НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ	0460	40	17.051	15.138	2.458
48	VI. ОБАВЕЗЕ ЗА ОСТАЛЕ ПОРЕЗЕ, ДОПРИНОСЕ И ДРУГЕ ДАЖБИНЕ	0461	40.1	616.965	582.719	691.126
49 осим 498	VII. ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0462	40.2	71.370	58.587	80.686
	Д. ГУБИТАК ИЗНАД ВИСИНЕ КАПИТАЛА (0412+0416+0421-0420-0417-0415-0414-0413-0411-0402) => 0 = (0441+0424+0442-0071) => 0	0463				
	Ђ. УКУПНА ПАСИВА (0424+0442+0441+0401-0463) >= 0	0464		6.300.683	6.016.730	6.548.285
89	Е. ВАНБИЛАСНА ПАСИВА	0465		2.810.464	2.179.947	2.472.632

у БЕОГРАДУдана 06.03.2019 године

Законски заступник

Попуњава правно лице - предзетник		
Матични број 07470975	Шифра делатности 7112	ПИБ 100389086
Назив:	ENERGOPROJEKT ENTEL AD KONSOLIDOVANI	
Седиште :	NOVI BEOGRAD Bulevar Mihaila Pupina 12	

БИЛАНС УСПЕХА

у периоду од 01.01. до 31.12. 2018 . године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напо- мена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	А. ПРИХОДИ И РАСХОДИ ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА				
60 до 65, осим 62 и 63	I. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ (1002+1009+1016+1017)	1001	10	5.178.567	6.056.200
60	II. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ РОБЕ (1003+1004+1005+1006+1007+1008)	1002			
600	1. Приходи од продаје робе матичним и зависним правним лицима на домаћем тржишту	1003			
601	2. Приходи од продаје робе матичним и зависним правним лицима на иностраном тржишту	1004			
602	3. Приходи од продаје робе осталим повезаним правним лицима на домаћем тржишту	1005			
603	4. Приходи од продаје робе осталим повезаним правним лицима на иностраном тржишту	1006			
604	5. Приходи од продаје робе на домаћем тржишту	1007			
605	6. Приходи од продаје робе на иностраном тржишту	1008			
61	III. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ ПРОИЗВОДА И УСЛУГА (1010+1011+1012+1013+1014+1015)	1009	10.1	5.178.567	6.056.200
610	1. Приходи од продаје готових производа и услуга матичним и зависним правним лицима на домаћем тржишту	1010	10.1	170	184
611	2. Приходи од продаје готових производа и услуга матичним и зависним правним лицима на иностраном тржишту	1011			
612	3. Приходи од продаје готових производа и услуга осталим повезаним правним лицима на домаћем тржишту	1012	10.1	1.904	2.429
613	4. Приходи од продаје готових производа и услуга осталим повезаним правним лицима на иностраном тржишту	1013			
614	5. Приходи од продаје готових производа и услуга на домаћем тржишту	1014	10.1	666.046	439.667
615	6. Приходи од продаје готових производа и услуга на иностраном тржишту	1015	10.1	4.510.447	5.613.920
64	III. ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА, СУБВЕНЦИЈА, ДОТАЦИЈА, ДОНАЦИЈА И СЛ..	1016			
65	IV. ДРУГИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	1017	10.2		
	РАСХОДИ ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА				
50 до 55, 62 и 63	Б. ПОСЛОВНИ РАСХОДИ (1019-1020-1021+1022+1023+1024+1025+1026+1027+ 1028+1029) >= 0	1018		4.748.709	5.512.014
50	I. НАБАВНА ВРЕДНОСТ ПРОДАТЕ РОБЕ	1019	11		
62	II. ПРИХОД ОД АКТИВИРАЊА УЧИНАКА И РОБЕ	1020			
630	III. ПОВЕЋАЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА И НЕДОВРШЕНИХ УСЛУГА	1021			
631	IV. СМАЊЕЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА И НЕДОВРШЕНИХ УСЛУГА	1022			
51 осим 513	V. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА	1023	12	41.506	41.325
513	VI. ТРОШКОВИ ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ	1024	12	99.608	97.535
52	VII. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ	1025	13	3.089.834	3.475.259
53	VIII. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА	1026	14	818.656	789.546
540	IX. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ	1027	15	64.392	69.035

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напо- мена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
541 до 549	Х. ТРОШКОВИ ДУГОРОЧНИХ РЕЗЕРВИСАЊА	1028	15	49.714	274.339
55	ХИ. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ	1029	16	584.999	764.975
	В. ПОСЛОВНИ ДОБИТАК (1001-1018) >= 0	1030		429.858	544.186
	Г. ПОСЛОВНИ ГУБИТАК (1018-1001) >= 0	1031			
66	Д. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ (1033+1038+1039)	1032	17.1	93.558	96.382
66 осим 662, 663 и 664	И. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ ОД ПОВЕЗАНИХ ЛИЦА И ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ (1034+1035+1036+1037)	1033		60.801	68.854
660	1. Финансијски приходи од матичних и зависних правних лица	1034		143	32
661	2. Финансијски приходи од осталих повезаних правних лица	1035		9	37
665	3. Приходи од учешћа у добитку придружених правних лица и заједничких подухвата	1036		6.974	6.853
669	4. Остали финансијски приходи	1037		53.675	61.932
662	II. ПРИХОДИ ОД КАМАТА (ОД ТРЕЋИХ ЛИЦА)	1038		29.127	22.518
663 и 664	III. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И ПОЗИТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)	1039		3.630	5.010
56	Ђ. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ (1041+1046+1047)	1040	17.2	4.457	7.016
56 осим 562, 563 и 564	И. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ ИЗ ОДНОСА СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА И ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ (1042+1043+1044+1045)	1041		83	88
560	1. Финансијски расходи из односа са матичним и зависним правним лицима	1042		76	79
561	2. Финансијски расходи из односа са осталим повезаним правним лицима	1043		7	9
565	3. Расходи од учешћа у губитку придружених правних лица и заједничких подухвата	1044			
566 и 569	4. Остали финансијски расходи	1045			
562	II. РАСХОДИ КАМАТА (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)	1046		1.125	1.359
563 и 564	II. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И НЕГАТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)	1047		3.249	5.569
	Е. ДОБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1032-1040)	1048		89.101	89.366
	Ж. ГУБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1040-1032)	1049			
683 и 685	З. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	1050			
583 и 585	И. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	1051			
67 и 68, осим 683 и 685	Ј. ОСТАЛИ ПРИХОДИ	1052	18.1	63.388	31.863
57 и 58, осим 583 и 585	К. ОСТАЛИ РАСХОДИ	1053	18.2	43.535	31.300
	Л. ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПРЕЗИВАЊА (1030-1031+1048-1049+1050-1051+1052-1053)	1054	20	538.812	634.115
	Љ. ГУБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПРЕЗИВАЊА (1031-1030+1049-1048+1051-1050+1053-1052)	1055			
69 - 59	М. НЕТО ДОБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ЕФЕКТИ ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКА ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1056		657	
59 - 69	Н. НЕТО ГУБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, РАСХОДИ ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКА ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1057			53
	Њ. ДОБИТАК ПРЕ ОПРЕЗИВАЊА (1054-1055+1056-1057)	1058	20	539.469	634.062
	О. ГУБИТАК ПРЕ ОПРЕЗИВАЊА (1055-1054+1057-1056)	1059			
	П. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК				
721	И. ПОРЕСКИ РАСХОД ПЕРИОДА	1060		47.390	34.423
део 722	II. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОДИ ПЕРИОДА	1061		27.954	
део 722	III. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ ПРИХОДИ ПЕРИОДА	1062			122
723	Р. ИСПЛАЋЕНА ЛИЧНА ПРИМАЊА ПОСЛОДАВЦА	1063			
	С. НЕТО ДОБИТАК (1058-1059-1060-1061+1062-1063)	1064		464.125	599.761
	Т. НЕТО ГУБИТАК (1059-1058+1060+1061-1062+1063)	1065			

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напо- мена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	I. НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАЊИНСКИМ УЛАГАЧИМА	1066			
	II. НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА ВЕЋИНСКОМ ВЛАСНИКУ	1067		464.125	599.761
	III. НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАЊИНСКИМ УЛАГАЧИМА	1068			
	IV. НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА ВЕЋИНСКОМ ВЛАСНИКУ	1069			
	V. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ				
	1. Основна зарада по акцији	1070		1.099	1.420
	2. Умањена (разводњена) зарада по акцији	1071			

у БЕОГРАДУ
 дана 06.03.2019 године

Законски заступник

Попуњава правно лице - предзетник		
Матични број 07470975	Шифра делатности 7112	ПИБ 100389086
Назив:	ENERGOPROJEKT ENTEL AD KONSOLIDOVANI	
Седиште :	NOVI BEOGRAD Bulevar Mihaila Pupina 12	

ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ

у периоду од 01.01. до 31.12. 2018 . године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	П О З И Ц И Ј А	АОП	Напо- мена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	A: НЕТО РЕЗУЛТАТ ИЗ ПОСЛОВАЊА				
	I. НЕТО ДОБИТАК (АОП 1064)	2001		464.125	599.761
	II. НЕТО ГУБИТАК (АОП 1065)	2002			
	Б. ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК				
	а) Ставке које неће бити рекласификоване у Билансу успеха у будућим периодима				
330	1. Промене ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме				
	а) повећање ревалоризационих резерви	2003		949	
	б) смањење ревалоризационих резерви	2004			13.291
331	2. Актуарски добици или губици по основу планова дефинисаних примања				
	а) добици	2005			
	б) губици	2006			
332	3. Добици или губици по основу улагања у власничке инструменте капитала				
	а) добици	2007			
	б) губици	2008			
333	4. Добици или губици по основу удела у осталом свеобухватном добитку или губитку придружених друштава				
	а) добици	2009			
	б) губици	2010			
	б) Ставке које накнадно могу бити бити рекласификоване у Билансу успеха у будућим периодима				
334	1. Добици или губици по основу прерачуна финансијских извештаја иностраног пословања				
	а) добици	2011		112.906	
	б) губици	2012			23.039
335	2. Добици или губици од инструмената заштите нето улагања у инострано пословање				
	а) добици	2013			
	б) губици	2014			
336	3. Добици или губици по основу инструмената заштите ризика (хеџинга) новчаног тока				
	а) добици	2015			
	б) губици	2016			
337	4. Добици или губици по основу хартија од вредности расположивих за продају				
	а) добици	2017			
	б) губици	2018			

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напо- мена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	I. ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2003+2005+2007+2009+2011+2013+2015+2017) - (2004+2006+2008+2010+2012+2014+2016+2018)) >= 0	2019		113.855	
	II. ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2004+2006+2008+2010+2012+2014+2016+2018) - (2003+2005+2007+2009+2011+2013+2015+2017) >= 0	2020			36.330
	III. ПОРЕЗ НА ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК ПЕРИОДА	2021			
	IV. НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2019-2020-2021) >= 0	2022		113.855	
	V. НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2020-2019+2021) >= 0	2023			36.330
	В. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА				
	I. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2001-2002+2022-2023) >= 0	2024		577.980	563.431
	II. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2002-2001+2023-2022) >= 0	2025			
	Г. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК (2027+2028) = АОП 2024 = 0 или АОП 2025 > 0	2026			
	1. Приписан већинским власницима капитала	2027			
	2. Приписан власницима који немају контролу	2028			

у _____ БЕОГРАДУ _____

дана 06.03.2019 године _____

Законски заступник

Попуњава правно лице - предузетник		
Матични број 07470975	Шифра делатности 7112	ПИБ 100389086
Назив:	ENERGOPROJEKT ENTEL AD KONSOLIDOVANI	
Седиште :	NOVI BEOGRAD Bulevar Mihaila Pupina 12	

ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ

у периоду од 01.01. до 31.12. 2018 . године

- у хиљадама динара -

ПОЗИЦИЈА	АОП	Износ	
		Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
А. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ			
I. Приливи готовине из пословних активности (1 до 3)	3001	5.299.483	6.182.501
1. Продаја и прмљени аванси	3002	5.240.296	6.057.785
2. Примљене камате из пословних активности	3003	30.033	92.078
3. Остали приливи из редовног пословања	3004	29.154	32.638
II. Одливи готовине из пословних активности (1 до 5)	3005	5.210.320	5.746.010
1. Исплате добављачима и дати аванси	3006	1.764.657	2.294.987
2. Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	3007	3.206.463	3.321.132
3. Плаћене камате	3008	3.266	3.058
4. Порез на добитак	3009	67.387	58.252
5. Одливи по основу осталих јавних прихода	3010	168.547	68.581
III. Нето прилив готовине из пословних активности (I - II)	3011	89.163	436.491
IV. Нето одлив готовине из пословних активности (II - I)	3012		
Б. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА			
I. Приливи готовине из активности инвестирања (1 до 5)	3013	8.419	24.036
1. Продаја акција и удела (нето приливи)	3014		
2. Продаја нематеријалних улагања, некретнина, постројења, опреме и осталих средстава	3015	1.219	7.088
3. Остали финансијски пласмани (нето прилив)	3016		15.718
4. Примљене камате из активности инвестирања	3017		
5. Примљене дивиденде	3018	7.200	1.230
II. Остали одливи готовине из активности инвестирања (1 до 3)	3019	54.591	67.606
1. Куповина акција и удела (нето одливи)	3020		
2. Куповина нематеријалних улагања, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	3021	27.395	67.606
3. Остали финансијски пласмани (нето одливи)	3022	27.196	
III. Нето прилив готовине из активности инвестирања (I - II)	3023		
IV. Нето одлив готовине из активности инвестирања (II - I)	3024	46.172	43.570

ПОЗИЦИЈА	АОП	Износ	
		Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
В. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА			
I. Прилив готовине из активности финансирања (1 до 5)	3025		
1. Увећање основног капитала	3026		
2. Дугорочни кредити (нето прилив)	3027		
3. Краткорочни кредити (нето прилив)	3028		
4. Остале дугорочне обавезе	3029		
5. Остале краткорочне обавезе	3030		
II. Одливи готовине из активности финансирања (1 до 6)	3031	504.416	312.646
1. Откуп сопствених акција и удела	3032		
2. Дугорочни кредити (одлив)	3033		
3. Краткорочни кредити (одлив)	3034		
4. Остале обавезе	3035		
5. Финансијски лизинг	3036	3.759	
6. Исплаћене дивиденде	3037	500.657	312.646
III. Нето прилив готовине из активности финансирања (I - II)	3038		
IV. Нето одлив готовине из активности финансирања (II - I)	3039	504.416	312.646
Г. СВЕГА ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ (3001+3013+3025)	3040	5.307.902	6.206.537
Д. СВЕГА ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ (3005+3019+3031)	3041	5.769.327	6.126.262
Ђ. НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (3040-3041)	3042		80.275
Е. НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (3041-3040)	3043	461.425	
Ж. ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	3044	892.890	939.750
З. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	3045	12.897	9.654
И. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	3046	44.577	136.789
Ј. ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА (3042-3043+3044+3045-3046)	3047	399.785	892.890

у БЕОГРАДУдана 06.03.2019 године

Законски заступник

Полуњава правно лице - предузетник	
Матични број 07470975	Шифра делатности 7112
ПИБ 100389086	
Назив: ENERGOPROJEKT ENTEL AD KONSOLIDOVANI	
Седиште : NOVI BEOGRAD Bulevar Mihaila Pupina 12	

ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ

у периоду од 01.01. до 31.12. 2018. године

Ред. број	ОПИС	Компоненте капитала										Компоненте осталог резултата			
		АОП	30 Основни капитал	АОП	31 Уписани а неуплаћени капитал	АОП	32 Резерве	АОП	35 Губитак	АОП	047 и 237 Откупљене сопствене акције	АОП	34 Нераспо- ређени добитак	АОП	330 Ревалори- зационе резерве
1	2		3		4		5		6		7		8		9
1.	Почетно стање на дан 01.01. 2017														
	а) дуговни салдо рачуна	4001		4019		4037		4055		4073		4091		4109	
	б) потражни салдо рачуна	4002	173.223	4020		4038	24.089	4056		4074		4092	3.148.616	4110	359.655
2.	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика														
	а) исправке на дуговој страни рачуна	4003		4021		4039		4057		4075		4093		4111	
	б) исправке на потражној страни рачуна	4004		4022		4040		4058		4076		4094		4112	
3.	Кориговано почетно стање на дан 01.01. 2017														
	а) кориговани дуговни салдо рачуна (1а + 2а - 2б) >= 0	4005		4023		4041		4059		4077		4095		4113	
	б) кориговани потражни салдо рачуна (1б - 2а + 2б) >= 0	4006	173.223	4024		4042	24.089	4060		4078		4096	3.148.616	4114	359.655
4.	Промене у претходној 2017 години														
	а) промет на дуговој страни рачуна	4007		4025		4043	207	4061		4079		4097	725.258	4115	2.789
	б) промет на потражној страни рачуна	4008		4026		4044		4062		4080		4098	599.761	4116	
5.	Стање на крају претходне године 31.12. 2017														
	а) дуговни салдо рачуна (3а + 4а - 4б) >= 0	4009		4027		4045		4063		4081		4099		4117	
	б) потражни салдо рачуна (3б - 4а + 4б) >= 0	4010	173.223	4028		4046	23.882	4064		4082		4100	3.023.119	4118	356.866

Ред. број	ОПИС	Компоненте капитала										Компоненте осталог резултата			
		АОП	30 Основни капитал	АОП	31 Уписани и неуплаћени капитал	АОП	32 Резерве	АОП	35 Губитак	АОП	047 и 237 Откупљене сопствене акције	АОП	34 Нераспо- ређени добитак	АОП	330 Ревалори- зационе резерве
1	2		3		4		5		6	7		8		9	
6.	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика														
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4011		4029		4047		4065		4083		4101		4119	
	б) исправке на потражној страни рачуна	4012		4030		4048		4066		4084		4102		4120	
7.	Кориговано почетно стање текуће године на дан 01.01. 2018														
	а) кориговани дуговни салдо рачуна (5а + 6а - 6б) >= 0	4013		4031		4049		4067		4085		4103		4121	
	б) кориговани потражни салдо рачуна (5б - 6а + 6б) >= 0	4014	173.223	4032		4050	23.882	4068		4086		4104	3.023.119	4122	356.866
8.	Промене у текућој 2018 години														
	а) промет на дуговној страни рачуна	4015		4033		4051		4069		4087		4105	513.672	4123	
	б) промет на потражној страни рачуна	4016		4034		4052	49	4070		4088		4106	495.913	4124	734
9.	Стање на крају текуће године 31.12. 2018														
	а) дуговни салдо рачуна (7а + 8а - 8б) >= 0	4017		4035		4053		4071		4089		4107		4125	
	б) потражни салдо рачуна (7б - 8а + 8б) >= 0	4018	173.223	4036		4054	23.931	4072		4090		4108	3.005.360	4126	357.600

Ред. број	ОПИС	Компоненте капитала											
		АОП	331 Актуарски добити или губити	АОП	332 Добити или губити по основу улагања у власничке инстру- менте капитала	АОП	333 Добити или губити по основу удела у осталом добитку или губитку при- дружених друштва	АОП	334 и 335 Добити или губити по основу инструментног пословања и прерачуна финансиј- ских извештаја	АОП	336 Добити или губити по основу хеџинга новчаног тока	АОП	337 Добити или губити по основу ХОВ распо- ложивих за продају
1	2	10	11	12	13	14	15						
	Почетно стање на дан 01.01. 2017												
1.	а) дуговни салдо рачуна	4127	4145	4163	4181	4199	4217						
	б) потражни салдо рачуна	4128	4146	4164	4182	4200	4218						
2.	Исравка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика												
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4129	4147	4165	4183	4201	4219						
	б) исправке на потражној страни рачуна	4130	4158	4166	4184	4202	4220						
3.	Кориговано почетно стање на дан 01.01. 2017												
	а) кориговани дуговни салдо рачуна (1а + 2а - 2б) >= 0	4131	4149	4167	4185	4203	4221						
	б) кориговани потражни салдо рачуна (1б - 2а + 2б) >= 0	4132	4150	4168	4186	4204	4222						
4.	Промене у претходној 2017 години												
	а) промет на дуговној страни рачуна	4133	4151	4169	4187	4205	4223						
	б) промет на потражној страни рачуна	4134	4152	4170	4188	4206	4224						
5.	Стање на крају претходне године 31.12. 2017												
	а) дуговни салдо рачуна (3а + 4а - 4б) >= 0	4135	4153	4171	4189	4207	4225						
	б) потражни салдо рачуна (3б - 4а + 4б) >= 0	4136	4154	4172	4190	4208	4226						
6.	Исравка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика												
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4137	4155	4173	4191	4209	4227						
	б) исправке на потражној страни рачуна	4138	4156	4174	4192	4210	4228						

Ред. број	ОПИС	Компоненте капитала											
		АОП	331 Актуарски добити или губити	АОП	332 Добити или губити по основу улагања у власничке инстру- менте капитала	АОП	333 Добити или губити по основу удела у осталом добитку или губитку при- дружених друштва	АОП	334 и 335 Добити по основу инотраног пословања и прерачуна финансиј- ских извештаја	АОП	336 Добити или губити по основу хеџинга новчаног тока	АОП	337 Добити или губити по основу ХОВ распо- ложивих за продају
1	2		10		11		12		13		14		15
7.	Кориговано почетно стање текуће године на дан 01.01. 2018												
	а) кориговани дуговни салдо рачуна (5а + 6а - 6б) >= 0	4139		4157		4175			4193			4229	
	б) кориговани потражни салдо рачуна (5б - 6а + 6б) >= 0	4140		4158		4176			4194			4230	
8.	Промене у текућој 2018 години												
	а) промет на дуговној страни рачуна	4141		4159		4177			4195			4231	
	б) промет на потражној страни рачуна	4142		4160		4178			4196			4232	
9.	Стање на крају текуће године 31.12. 2018												
	а) дуговни салдо рачуна (7а + 8а - 8б) >= 0	4143		4161		4179			4197			4233	
	б) потражни салдо рачуна (7б - 8а + 8б) >= 0	4144		4162		4180			4198			4234	

Ред. број	ОПИС	АОП	Укупан капитал ?[(ред 16 кол 3 до кол 15) - ?(ред 1а кол 3 до кол 15)] >= 0	АОП	Губитак изнад капитала ?[(ред 1а кол 3 до кол 15) - ?(ред 16 кол 3 до кол 15)] >= 0
1	2		16		17
1.	Почетно стање на дан 01.01. 2017				
	а) дуговни салдо рачуна	4235	3.755.194	4244	
	б) потражни салдо рачуна				
2.	Исравка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика				
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4236		4245	
	б) исправке на потражној страни рачуна				
3.	Кориговано почетно стање на дан 01.01. 2017				
	а) кориговани дуговни салдо рачуна (1а + 2а - 2б) >= 0	4237	3.755.194	4246	
	б) кориговани потражни салдо рачуна (1б - 2а + 2б) >= 0				
4.	Промене у претходној 2017 години				
	а) промет на дуговној страни рачуна	4238		4247	
	б) промет на потражној страни рачуна				
5.	Стање на крају претходне године 31.12. 2017				
	а) дуговни салдо рачуна (3а + 4а - 4б) >= 0	4239	3.514.128	4248	
	б) потражни салдо рачуна (3б - 4а + 4б) >= 0				
6.	Исравка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика				
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4240		4249	
	б) исправке на потражној страни рачуна				
7.	Кориговано почетно стање текуће године на дан 01.01. 2018				
	а) кориговани дуговни салдо рачуна (5а + 6а - 6б) >= 0	4241	3.514.128	4250	
	б) кориговани потражни салдо рачуна (5б - 6а + 6б) >= 0				
8.	Промене у текућој 2018 години				
	а) промет на дуговној страни рачуна	4242		4251	
	б) промет на потражној страни рачуна				
9.	Стање на крају текуће године 31.12. 2018				
	а) дуговни салдо рачуна (7а + 8а - 8б) >= 0	4243	3.610.058	4252	
	б) потражни салдо рачуна (7б - 8а + 8б) >= 0				

у БЕОГРАДУдана 06.03.2019 године

Законски заступник

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVEŠTAJ
ZA 2018. GODINU**

Beograd, 2019. godine

Sadržaj

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU	4
2. UPRAVLJAČKA STRUKTURA	5
3. VLASNIČKA STRUKTURA.....	6
4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU KONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA	6
5. KONSOLIDACIJA.....	10
6. RAČUNOVODSTVENA NAČELA	11
7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA.....	12
7.1 Procenjivanje	13
7.2 Efekti kurseva stranih valuta.....	13
7.3 Prihodi	14
7.4 Rashodi	15
7.5 Porez na dobitak	16
7.6 Nematerijalna imovina	17
7.7 Nekretnine, postrojenja i oprema.....	18
7.8 Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	19
7.9 Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	21
7.10 Investicione nekretnine	21
7.11 Stalna sredstva namenjena prodaji.....	22
7.12 Finansijski instrumenti	23
7.13 Gotovina i gotovinski ekvivalenti.....	25
7.14 Kratkoročna potraživanja	25
7.15 Finansijski plasmani	26
7.16 Obaveze	27
7.17 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina.....	27
7.18 Naknade zaposlenima	29
7.19 Informacije o segmentima poslovanja	29
8. FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA U MATIČNOM DRUŠTVU	30
8.1 Kreditni rizik	31
8.2 Tržišni rizik	33
8.3 Valutni rizik.....	33
8.4 Kamatni rizik.....	34
8.5 Rizik od promene cena	36
8.6 Rizik likvidnosti	36
8.7 Upravljanje rizikom kapitala	37
9. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA	38
POČETNOG STANJA.....	38
10. POSLOVNI PRIHODI	40
11. TROŠKOVI MATERIJALA, GORIVA I ENERGIJE	41
12. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALIH LIČNIH RASHODA	41
13. TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA.....	42
14. TROŠKOVI AMORTIZACIJE I REZERVISANJA	44
15. NEMATERIJALNI TROŠKOVI	45
16. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI.....	47
17. OSTALI PRIHODI I RASHODI.....	48
18. NETO DOBITAK/GUBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, EFEKTI PROMENE	
RAČUNOVODSTVENE POLITIKE I ISPRAVKA GREŠAKA IZ RANIJIH GODINA	49
19. DOBITAK PRE OPOREZIVANJA	49
20. POREZ NA DOBITAK I NETO DOBITAK.....	50
21. ZARADA PO AKCIJI.....	50
22. NEMATERIJALNA IMOVINA.....	51
23. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA.....	52
23.1 Nekretnine, postrojenja i oprema bez investicionih nekretnina	52
24. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI	54

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

25.	DUGOROČNA POTRAŽIVANJA	55
26.	ZALIHE	55
27.	POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE.....	56
28.	DRUGA POTRAŽIVANJA	57
29.	KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI	57
30.	GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA.....	58
31.	POREZ NA DODATU VREDNOST AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	58
32.	KAPITAL	61
33.	DUGOROČNA REZERVISANJA	64
34.	DUGOROČNE OBAVEZE	66
35.	KRATKOROČNE OBAVEZE	67
36.	PRIMLJENI AVANSI, DEPOZITI I KAUCIJE	67
37.	OBAVEZE IZ POSLOVANJA.....	67
38.	OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE	68
39.	OBAVEZE PO OSNOVU POREZA NA DODATU VREDNOST, OBAVEZE ZA OSTALE POREZE, DOPRINOS I DRUGE DAŽBINE	69
40.	ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA I OBAVEZE	70
41.	USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA.....	70
42.	HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST GRUPE DOHA BANK.....	70
43.	VANBILANSNA AKTIVA I VANBILANSNA PASIVA	71
44.	TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA	71
45.	SUDSKI SPOROV.....	74
46.	DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA.....	75

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

<i>Sedište</i>	Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12
<i>Matični broj</i>	07470975
<i>Šifra i naziv delatnosti</i>	7112
<i>Poreski identifikacioni broj</i>	100389086

Relevantne pravne činjenice vezane za istorijat Matičnog Društva su sledeće:

Matično društvo je osnovano 1990. kao posebno pravno lice, upisano je u registar kod Trgovinskog suda u Beogradu, na registarskom ulošku broj 1-4706-00, rešenjem Fi-425/90 od 12.01.1990. i upisano je kao Deoničko društvo za projektovanje, konsalting i inženjering termoelektričnih, nuklearnih, elektroenergetskih i telekomunikacionih objekata i sistema "ENERGOPROJEKT ENTEL" sa potpunom odgovornošću Beograd. Na osnovu Odluke o izdavanju internih deonica i Odluke o promeni statusa od 13.juna 1991. godine kao deoničko društvo. Rešenjem IV.Fi.12129/02 od 28. 11.2002. Matično društvo posluje kao akcionarsko društvo.

Registrovano je kod Trgovinskog suda u Beogradu, registarski uložak br. 1-4703-00. Registrovano je i kod Agencije za privredne registre, Registar privrednih društava broj BD 8049 od 29.3.2005. godine.

Privatizacija Matičnog Društva je započeta po starim zakonima važećom u doba SFRJ i na osnovu zaključenog Sporazuma o promenama u sistemu Energoprojekt kada su organizovana deonička Društva. U toku 1991. god. na osnovu Zakona o izmenama i dopunama Zakona o prometu i raspolaganju društvenim kapitalom doneta je odluka o izdavanju internih deonica nakon čega je u odgovarajući registar Matično društvo upisano kao mešovito deoničko društvo.

Kasnija privatizacija Matičnog Društva vršena je krajem 2000.g. i završila se 2001.g. po Zakonu o svojinskoj transformaciji - sticanje akcija po osnovu upisa - prvi krug.

Ministarstvo za privredu i privatizaciju u postupku zakonitosti i postupka svojinske transformacije, na osnovu Zakona o privatizaciji verifikovala je sproveden postupak privatizacije i po dobijanju Rešenja, na osnovu Zakona o preduzećima upisano je u odgovarajući registar kao akcionarsko društvo s tim što je jedan deo kapitala izražen u akcijama prenet Fondu PIO a preostali deo prenet je Akcijskom fondu. EP Holding je bio većinski vlasnik sa 51%.

Krajem 2006. završen je postupak konverzije tako što je jedan broj akcionara (fizička lica, Fond PIO i Akcijski fond) zamenio svoje akcije sa akcijama EP Holdinga tako da je EP Holding po osnovu izvršene konverzije stekao vlasništvo od 86,26% .

Shodno registraciji u Agenciji za Privredne registre, osnovna delatnost Matičnog Društva je projektovanje, konsalting i inženjering termoelektričnih, nuklearnih, elektroenergetskih i telekomunikacionih objekata i sistema.

Shodno registraciji u Agenciji za Privredne registre, osnovna delatnost Matičnog Društva je INŽENJERSKE DELATNOSTI I TEHNIČKO SAVETOVANJE

Zavisna Matičnog Društva u inostranstvu su sledeća:

- kompanija ENERGOPROJEKT QATAR
- kompanija ENERGOPROJEKT ENTEL OMAN L.L.C
- kompanija ENERGO CONSULT UAE
- kompanija ENERGOPROJEKT BAHRAIN

Gore navedene kompanije čine grupaciju:

- **Energoprojekt Entel**

Procenat vlasništva Matičnog Društva u navedenim zavisnim društvima je prikazan u narednoj tabeli.

<i>Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica</i>	
<i>Naziv zavisnog pravnog lica</i>	<i>% vlasništva</i>
ENERGOPROJEKT QATAR	100
ENERGOPROJEKT ENTEL OMAN L.L.C	100
ENERGO CONSULT UAE	100
ENERGOPLAST DOO	20
ENERGOPROJEKT BAHRAIN	100

Matično društvo je, shodno kriterijumima preciziranim Zakonom o računovodstvu i reviziji, razvrstano u srednje pravno lice.

Akcije Energoprojekt Entela a.d. su kotirane i sa njima se trguje na regulisanom tržištu na "Open market-u" Beogradske berze.

Godišnji Konsolidovani finansijski izveštaj za 2018. godinu koji su predmet ovih Napomena su pojedinačni Konsolidovani finansijski izveštaj Matičnog Društva i odobreni su od strane ODBORA DIREKTORA ENERGOPROJEKTE ENTEL-a dana **16.03.2018.** godine. Odobreni Konsolidovani finansijski izveštaj mogu naknadno biti izmenjeni u skladu sa važećim propisima.

U Društvu je prosečan broj zaposlenih radnika, na osnovu stanja krajem svakog meseca, iznosio:

- 2018. godine 214 i
- 2017. godine: 200 radnika

2. UPRAVLJAČKA STRUKTURA

Ključni rukovodeći kadar Matičnog Matičnog Društva u 2018. godini sačinjavala su sledeća lica:

MLADEN SIMOVIĆ	Direktor
GORDANA LIŠOV	Izvršni direktor za finansije, računovodstvo
JAROSLAV UROŠEVIĆ	Izvršni direktor za realizaciju projekta,
JELICA JERKOVIĆ	Direktor za plan, analizu i opšte poslove

3. VLASNIČKA STRUKTURA

Prema evidenciji Centralnog registra hartija od vrednosti, registrovano stanje vlasništva akcija Energoprojekt Holding a.d. na dan 31.12.2018. godine prikazano je u okviru Napomene 32 a

4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU KONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

Finansijski izveštaji Društva sastavljeni su u skladu sa Zakonom o računovodstvu ("Službeni glasnik RS", br. 62/2013 i 30/2018 - u daljem tekstu: Zakon).

U skladu sa Zakonom, za priznavanje, vrednovanje, prezentaciju i obelodanjivanje pozicija u finansijskim izveštajima, velika pravna lica, pravna lica koja imaju obavezu sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja (matična pravna lica), javna društva, odnosno društva koja se pripremaju da postanu javna, nezavisno od veličine, primenjuju Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (u daljem tekstu: MSFI). MSFI, u smislu Zakona, su:

- Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja,
- Međunarodni računovodstveni standardi - MRS i
- Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja - MSFI i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda, naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobreni od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, čiji je prevod utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija.

Finansijski izveštaji Društva prikazani su u formi i sadržini koja je precizirana Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 95/2014 i 144/2014). Ovim pravilnikom je, pored ostalog, propisana forma i sadržini pozicija u obrascima Bilansa stanja, Bilansa uspeha, Izveštaja o ostalom rezultatu, Izveštaja o tokvima gotovine, Izveštaja o promenama na kapitalu i Napomena uz finansijske izveštaje. Prema navedenom Pravilniku, u obrasce se iznosi upisuju u hiljadama dinara.

Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru propisana je Pravilnikom o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 95/2014).

Pri izradi finansijskih izveštaja Društva, između ostalih, uvaženi su sledeći zakoni i podzakonski propisi:

- Zakon o porezu na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014 - dr. zakon, 142/2014, 91/2015 - autentično tumačenje, 112/2015, 113/2017 i 95/2018),
- Zakon o porezu na dodatu vrednost (»Sl. glasnik RS« broj 84/2004, 86/2004 - ispravka, 61/2005, 61/2007, 93/2012, 108/2013, 68/2014 - dr. zakon, 142/2014, 83/2015, 108/2016, 113/2017 i 30/2018),
- Pravilnik o sadržaju poreskog bilansa i drugim pitanjima od značaja za način utvrđivanja poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 20/2014 41/2015 i 101/2016 - dr. pravilnik),
- Pravilnik o sadržaju poreske prijave za obračun poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« 30/2015 i 101/2016),

- Pravilnik o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe (»Službeni glasnik RS« broj 116/2004 i 99/2010),
- Pravilnik o transfernim cenama i metodama koje se po principu „van dohvata ruke“ primenjuju kod utvrđivanja cene transakcija među povezanim licima (»Službeni glasnik RS« broj 61/2013 i 8/2014) i drugi.

Od pravnih akata koji predstavljaju internu regulativu Društva, pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva korišćen je Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva, koji je donet 27.11.2015. godine od strane Izvršnog odbora Društva. Pored navedenog, korišćena su i druga interna akta Društva, kao što je, na primer, Kolektivni ugovor Energoprojekt Holding a.d. za rad u zemlji.

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u Napomeni 7.

Zakonom o tržištu kapitala ("Sl. glasnik RS", br. 31/2011, 112/2015 i 108/2016) propisano je koje podatke treba da sadrže godišnji, polugodišnji i kvartalni izveštaji javnih društava čijim se hartijama od vrednosti trguje na regulisanom tržištu.

Napominjemo da u pojedinim slučajevima, pri izradi finansijskih izveštaja Društva, nisu u potpunosti uvažene sve relevantne odredbe MSFI i Tumačenja.

Računovodstveni propisi Republike Srbije, a time i prezentovani finansijski izveštaji Društva, odstupaju od MSFI u sledećem:

- Finansijski izveštaji se u Republici Srbiji za izveštajni period, shodno Zakonu o računovodstvu (»Službeni glasnik RS« broj 62/2013 i 30/2018) prikazuju u formatu propisanim Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 95/2014 i 144/2014), koji odstupa od prezentacije i naziva pojedinih finansijskih izveštaja opšte namene, kao i od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđa Revidirani MRS 1 - „Prezentacija finansijskih izveštaja“ i
- Vanbilansna sredstva i vanbilansne obaveze su prikazana na obrascu bilansa stanja. Ove stavke po definiciji MSFI ne predstavljaju ni sredstva ni obaveze.

Pored navedenog, odstupanja nastaju i kao posledica vremenske razlike između objavljivanja Standarda i Tumačenja, koja su podložna kontinuiranim promenama, i momenta kada ti Standardi i Tumačenja postanu važeći u Republici Srbiji. Tako, na primer, odstupanja od Standarda nastaju kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja, koji su stupili na snagu, još nisu u Republici Srbiji zvanično prevedeni i usvojeni; kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja još nisu stupili na snagu; ili kao posledica drugih razloga na koje Društvo nema mogućnost uticaja, što nema značajniji uticaj na finansijsku poziciju Društva, kao i na rezultate njegovog poslovanja.

Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u prethodnom i tekućem periodu koji još uvek nisu zvanično prevedeni i usvojeni

Na dan objavljivanja ovih finansijskih izveštaja, dole navedeni standardi i izmene standarda su bili izdati od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, a sledeća tumačenja bila su objavljena od

strane Komiteta za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja, ali nisu zvanično usvojena u Republici Srbiji:

- Dopune MRS 32 „Finansijski instrumenti: Prezentacija“ - Prebijanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine),
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“, MSFI 12 „Obelodanjivanje o učešćima u drugim entitetima“ i MRS 27 „Pojedinačni finansijski izveštaji“ - Izuzeće zavisnih lica iz konsolidacije prema MSFI 10 (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine),
- Dopune MRS 36 „Umanjenje vrednosti imovine“ Obelodanjivanje nadoknadivog iznosa za nefinansijsku imovinu (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine),
- Dopune MRS 39 „Finansijski instrumenti: Priznavanje i odmeravanje“ - Obnavljanje derivata i nastavak računovodstva hedžinga (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine),
- IFRIC 21 „Dažbine“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine),
- Dopune MRS 19 „Primanja zaposlenih” – Definisani planovi naknade: Doprinosi za zaposlene (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine),
- Godišnja poboljšanja za period od 2010. do 2012. godine, koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 2, MSFI 3, MSFI 8, MSFI 13, MRS 16, MRS 24 i MRS 38) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine),
- Godišnja poboljšanja za period od 2011. do 2013. godine, koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 1, MSFI 3, MSFI 13 i MRS 40) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine),
- Dopune MSFI 11 „Zajednički aranžmani” - Računovodstvo sticanja učešća u zajedničkim poslovanjima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- MSFI 14 „Računi regulatornih aktivnih vremenskih razgraničenja” - na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine,
- Dopune MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema” i MRS 38 „Nematerijalna imovina” - Tumačenje prihvaćenih metoda amortizacije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Dopune MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema” i MRS 41 „Poljoprivreda” - Poljoprivreda - industrijske biljke (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Dopune MRS 27 „Pojedinačni finansijski izveštaji”- Metod udela u pojedinačnim finansijskim izveštajima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji” i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate” - Prodaja ili prenos sredstava između investitora i njegovih pridruženih entiteta ili zajedničkih poduhvata (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji”, MSFI 12 „Obelodanjivanje o učešćima u drugim entitetima” i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate” -

Investiciona društva: Primena izuzetaka od konsolidacije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),

- Dopune MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja” - Inicijativa za obelodanjivanje (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Dopune i izmene različitih standarda „Poboljšanja MSFI” (za period od 2012. do 2014. godine), koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 5, MSFI 7, MRS 19 i MRS 34) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine)
- Izmene i dopune MRS 7 „Izveštaj o novčanim tokovima” - zahtev za obelodanjivanjima koja korisnicima izveštaja omogućavaju procenu promena obaveza koje proizilaze iz aktivnosti finansiranja (na snazi od 1. januara 2017. godine),
- Pojašnjenja vezana za MRS 12 „Porez na dobit” koja imaju za cilj smanjenje raznolikosti u praksi kada su u pitanju odložena poreska sredstva koja proizilaze iz nerealizovanih gubitka (na snazi od 1. januara 2017. godine),
- Izmene IFRS 12 "Obelodanjivanja u učešćima u drugim entitetima" (na snazi od 1. januara 2017. godine),
- Izmene i dopune različitih standarda (MRS 28, MRS 40 i IFRS 2) na snazi su od 1. januara 2018. godine.
- MSFI 9 „Finansijski instrumenti” i kasnije dopune, koji zamenjuje zahteve MRS 39 „Finansijski instrumenti: priznavanje i odmeravanje”, u vezi sa klasifikacijom i odmeravanjem finansijske imovine. Standard eliminiše postojeće kategorije iz MRS 39 - sredstva koja se drže do dospeća, sredstva raspoloživa za prodaju i krediti i potraživanja. MSFI 9 je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, uz dozvoljenu raniju primenu.

U skladu sa MSFI 9, finansijska sredstva će se klasifikovati u jednu od dve navedene kategorije prilikom početnog priznavanja: finansijska sredstva vrednovana po amortizovanom trošku ili finansijska sredstva vrednovana po fer vrednosti. Finansijsko sredstvo će se priznavati po amortizovanom trošku ako sledeća dva kriterijuma budu zadovoljena: sredstva se odnose na poslovni model čiji je cilj da se naplaćuju ugovoreni novčani tokovi i ugovoreni uslovi pružaju osnov za naplatu na određene datume novčanih tokova koji su isključivo naplata glavnice i kamate na preostalu glavicu. Sva ostala sredstva će se vrednovati po fer vrednosti. Dobici i gubici po osnovu vrednovanja finansijskih sredstava po fer vrednosti će se priznavati u bilansu uspeha, izuzev za ulaganja u instrumente kapitala sa kojima se ne trguje, gde MSFI 9 dopušta, pri inicijalnom priznavanju, kasnije nepromenljivi izbor da se sve promene fer vrednosti priznaju u okviru ostalih dobitaka i gubitaka u izveštaju o ukupnom rezultatu. Iznos koji tako bude priznat u okviru izveštaja o ukupnom rezultatu neće moći kasnije da se prizna u bilansu uspeha.

- MSFI 15 „Prihodi iz ugovora sa kupcima”, koji definiše okvir za priznavanje prihoda. MSFI 15 zamenjuje MRS 18 „Prihodi”, MRS 11 „Ugovori o izgradnji”, IFRIC 13 „Programi lojalnosti klijenata”, IFRIC 15 „Sporazumi za izgradnju nekretnina” i IFRIC 18 „Prenosi sredstava od kupaca” i SIC – 31 „Prihodi – transakcije razmene koje uključuju usluge oglašavanja”. MSFI 15 je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, uz dozvoljenu raniju primenu.
- IFRIC 22 – Ovo tumačenje se odnosi na devizne transakcije kada entitet priznaje nemonetarno sredstvo ili nemonetarnu obavezu po osnovu plaćanja ili primanja avansa, pre nego što entitet prizna odnosno sredstvo, trošak ili prihod, posle čega se to nemonetarno sredstvo ili obaveza ponovno priznaje. Tumačenje je stupilo na snagu na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, ali je dozvoljena ranija primena.

Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu

Na dan izdavanja ovih finansijskih izveštaja sledeći standardi, njihove dopune i tumačenja bili su objavljeni, ali nisu još uvek stupili na snagu:

- MSFI 16 „Zakup“ koji je objavljen u januaru 2016. godine, primena je za poslovne periode koji počinju posle 1. januara 2019. godine. Moguća je ranija primena uz uslov primene MSFI 15. Ovim standardom biće zamenjen dosadašnji MRS 17,
- MSFI 3 „Poslovne kombinacije“ - dopuna koja se odnosi na pojašnjenja kada jedna strana stiče kontrolu u prethodnom zajedničkom poduhvatu. Promena stupa na snagu za poslovne kombinacije čiji je datum kupovine na dan ili nakon prvog godišnjeg perioda izveštavanja koji počinje 1. januara 2019. godine ili nakon toga. Može biti u suprotnosti sa izmenama MSFI 11,
- Izmene MSFI 4 koje su povezane sa MSFI 9, a primenjuju se pre primene MSFI 17 koji će zameniti MSFI 4,
- Izmene MSFI 7 koje su povezane sa MSFI 9,
- Pojašnjenja vezana za MSFI 11 koja se odnose na transakcije u kojima entitet dobija zajedničku kontrolu na ili nakon početka prvog godišnjeg perioda izveštavanja koji počinje 1. januara 2019. godine ili nakon tog datuma. Ovo može biti u suprotnosti sa MSFI 3,
- MSFI 17 - zamenjuje MSFI 4 - primena na finansijske izveštaje koji počinju nakon 1. januara 2021. godine. Ranija primena je uslovljena usvajanjem i primenom MSFI 9 i MSFI 15,
- IFRIC 23 - Tumačenje vezano za MRS 12. Tumačenje stupa na snagu na dan ili nakon 1. januara 2019. godine, ali je dozvoljena ranija primena i

Izmene i dopune različitih standarda (MRS 19, MRS 12, MRS 23 i IFRS 2) na snazi su od 1. januara 2019. godine.

5. KONSOLIDACIJA

Konsolidovani finansijski izveštaji su finansijski izveštaji grupe koji su prezentovani kao izveštaji jedinstvenog ekonomskog entiteta.

Konsolidovani finansijski izveštaji sastavljaju se korišćenjem jednoobraznih računovodstvenih politika za slične transakcije i događaje u sličnim okolnostima. U slučaju da član grupe, koji čini Matično društvo sa svim svojim zavisnim društvima, za slične transakcije i događaje u sličnim okolnostima koristi računovodstvene politike drugačije od onih koje su usvojene u konsolidovanim finansijskim izveštajima, vrše se odgovarajuća korigovanja njegovih finansijskih izveštaja (shodno odredbama Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva) prilikom sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja.

Zavisna društva

Pod *zavisnim Matično društvom* smatra se Matično društvo koje je pod kontrolom Društva (matičnog društva).

Matično društvo kontroliše Matično društvo u koje je investiralo, ako i samo ako ima sve što sledi:

- moć nad Matično društvom u koji je investirao (ima sadašnju sposobnost da usmerava relevantne aktivnosti, tj. aktivnosti koje značajno utiču na prinose društva u koji je investirano);

- izloženost, ili prava na varijabilne prinose po osnovu svog učešća u društvu u koji je investirao i
- sposobnost da koristi svoju moć nad Matično društvom u koji je investirao kako bi uticao na iznos prinosa za investitora.

Primenjeni metod konsolidacije za ova društva u skladu sa MSFI 10 – Konsolidovani finansijski izveštaji je metod potpune konsolidacije. Svi interni odnosi i transakcije unutar grupe za konsolidovanje su eliminisani u postupku konsolidacije. Učešća bez prava kontrole su iskazana posebno.

Pridružena društva

Pridruženo Matično društvo je ono Matično društvo nad kojim Grupa ima značajan uticaj, ali ne i kontrolu, odnosno kod kog poseduje vlasnička i glasačka prava između 20% i 50%.

Primenjeni metod konsolidovanja za pridružena društva u skladu sa MRS 28 – Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate je equity metod (metod udela). Primenom ovog metoda učešća u kapitalu se koriguju za ostvareni dobitak ili gubitak tekuće godine tako da reflektuju učešće matičnog društva u neto imovini pridruženih društava. U slučaju da kumulirani gubitak prelazi nivo kapitala, učešće u kapitalu se svodi na nulu, a samo izuzetno, ukoliko postoje neopozive ugovorne obaveze za pokriće gubitka, razlika većeg gubitka u odnosu na kapital se priznaje kao rashod u matičnom društvu.

Pregled zavisnih i pridruženih društava koja sa matičnim Matično društvom Energoprojekt Entel a.d. čine Grupu za konsolidovanje, prikazan je u Napomeni 1.

6. RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja Matičnog Društva uvažena su sledeća načela:

- Načelo stalnosti;
- Načelo doslednosti;
- Načelo opreznosti;
- Načelo suštine iznad forme;
- Načelo uzročnosti prihoda i rashoda; i
- Načelo pojedinačnog procenjivanja.

Uvažavanjem **načela stalnosti**, finansijski izveštaji se sastavljaju pod pretpostavkom da imovinski, finansijski i prinosni položaj Matičnog Društva, kao i ekonomska politika zemlje i ekonomske prilike u okruženju, omogućavaju poslovanje u neograničeno dugom roku („*Going Concern*“ princip).

Načelo doslednosti podrazumeva da se način procenjivanja stanja i promena na imovini, obavezama, kapitalu, prihodima, rashodima i rezultatu poslovanja, to jest da se način procenjivanja bilansnih pozicija Matičnog Društva, ne menja u dužem vremenskom razdoblju. Ako, na primer, zbog usaglašavanja sa zakonskom regulativom, do promene ipak dođe, obrazlaže se razlog promene, a efekat promene se iskazuje shodno zahtevima iz profesionalne regulative vezanim za promenu načina procenjivanja.

Načelo opreznosti podrazumeva uključivanje određenog nivoa opreza pri sastavljanju finansijskih izveštaja Matičnog Društva, koje treba da rezultira da imovina i prihodi nisu precenjeni, a da obaveze i

troškovi nisu potcenjeni. Međutim, uvažavanje načela opreznosti ne treba razumeti na način svesnog, nerealnog umanjenja prihoda i kapitala Matičnog Društva; to jest svesnog, nerealnog uvećanja rashoda i obaveza Matičnog Društva. Naime, u Okviru za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja je potencirano da uvažavanje načela opreznosti ne sme da ima za posledicu značajno stvaranje skrivenih rezervi, namerno umanjenje imovine ili prihoda, ili namerno preuveličavanje obaveza ili troškova, jer u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Načelo **suština iznad forme** podrazumeva da pri evidentiranju transakcija Matičnog Društva, a time, posledično, i pri sastavljanju finansijskih izveštaja, računovodstveno obuhvatanje treba da se vrši u skladu sa suštinom transakcija i njihovom ekonomskom realnošću, a ne samo na osnovu njihovog pravnog oblika.

Uvažavanjem **načela uzročnosti prihoda i rashoda**, priznavanje efekata transakcija i drugih događaja u Društvu nije vezano za momenat kada se gotovina ili gotovinski ekvivalenti, po osnovu tih transakcija i događaja, prime ili isplate, već se vezuju za momenat kada se dogode. Takvim pristupom omogućeno je da se korisnici finansijskih izveštaja ne informišu samo o prošlim transakcijama Matičnog Društva koje su prouzrokovale isplatu i primanja gotovine, već i obavezama Matičnog Društva da isplati gotovinu u budućnosti, kao i o resursima koji predstavljaju gotovinu koje će Matično društvo primiti u budućnosti.

Drugim rečima, uvažavanjem načela uzročnosti prihoda i rashoda obezbeđuje se informisanje o prošlim transakcijama i drugim događajima na način koji je najupotrebljiviji za korisnike pri donošenju ekonomskih odluka.

Načelo **pojedinačnog procenjivanja** podrazumeva da eventualna grupna procenjivanja različitih bilansnih pozicija Matičnog Društva (na primer, imovine ili obaveza), radi racionalizacije, proističu iz njihovog pojedinačnog procenjivanja.

7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

Značajne računovodstvene politike primenjene na finansijske izveštaje Matičnog Društva koji su predmet ovih Napomena, a koje su izložene u nastavku, prvenstveno su zasnovane na Pravilniku o računovodstvu i računovodstvenim politikama Matičnog Društva. Ako pojedini knjigovodstveni aspekti nisu jasno precizirani Pravilnikom, primenjene računovodstvene politike su zasnovane na važećoj zakonskoj, profesionalnoj i internoj regulativi.

Od opštih podataka napominjemo da je, u skladu sa MRS 21 - Efekti promena deviznih kurseva, **funkcionalna valuta i valuta za prezentaciju u finansijskim izveštajima Matičnog Društva dinar**. Pri sastavljanju finansijskih izveštaja uvažene su relevantne odredbe MRS 10 - Događaji posle bilansa stanja, koje se odnose na događaje koji nastaju od datuma bilansa stanja do datuma kada su finansijski izveštaji odobreni za objavljivanje. Preciznije, **za efekte događaja koji pružaju dokaz o okolnostima koje su postojale na datum bilansa stanja**, korigovani su već priznati iznosi u finansijskim izveštajima Matičnog Društva, kako bi se odrazili korektivni događaji posle bilansa stanja; a **za efekte događaja koji ukazuju na okolnosti koje su nastale posle datuma bilansa stanja**, nisu vršene korekcije priznatih

iznosa, već se, u slučaju da ih je bilo, u ovim Napomenama vrši obelodanjivanje prirode događaja i procena njihovih finansijskih efekata ili, ako je neizvodljivo proceniti njihove finansijske efekte, obelodanjuje da se ta procena ne može izvršiti.

7.1 Procenjivanje

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja, u skladu sa zahtevima važeće zakonske regulative u Republici Srbiji, zahteva od rukovodstva Matičnog Društva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki. Iako se, razumljivo, stvarni budući rezultati mogu razlikovati, procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na datum bilansa stanja.

Najznačajnije procene se odnose na utvrđivanje obezvređenja finansijske i nefinansijske imovine i definisanje pretpostavki neophodnih za aktuarski obračun dugoročnih naknada zaposlenima po osnovu otpremnina.

U kontekstu procenjivanja, poslovna politika Matičnog Društva je, ako se fer vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene, da obelodani informacije o **fer (pravičnoj) vrednosti** aktive i pasive. U Republici Srbiji je čest problem sa pouzdanom procenom fer vrednosti aktive i pasive usled nedovoljno razvijenog finansijskog tržišta, nedostatka stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje, na primer, finansijske aktive i pasive, i zbog toga što tržišne informacije nisu uvek raspoložive. I pored navedenog, ova problematika u Društvu nije zanemarena, već rukovodstvo vrši kontinuirane procene, uvažavajući rizike, i kada se proceni da je nadoknadbiva (fer ili upotrebna) vrednost sredstava u poslovnim knjigama Matičnog Društva precenjena, vrši se ispravka vrednosti.

7.2 7.2 Efekti kurseva stranih valuta

Transakcije u stranoj valuti, pri početnom priznavanju, evidentiraju se u dinarskoj protivvrednosti, primenom zvaničnog srednjeg kursa koji važi na dan transakcije, koji važi na dan transakcije.

Shodno odredbama MRS 21 - Efekti promene deviznih kurseva, na svaki datum bilansa stanja se monetarne stavke u stranoj valuti (devizna sredstva, potraživanja i obaveze) preračunavaju primenom važećeg kursa, to jest zvaničnog srednjeg kursa na datum bilansa stanja.

Kursne razlike nastale po osnovu transakcija u stranoj valuti (osim za kursne razlike nastale na monetarnim stavkama koje čine deo neto investicija Matičnog Društva u inostrano poslovanje, a koje se obuhvataju shodno zahtevima iz MRS 21) se priznaju kao prihod ili rashod Matičnog Društva u periodu u kojem su kursne razlike nastale.

Zvanični srednji kursevi Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja, za strane valute koje su korišćene za preračunavanje monetarnih stavki stranih valuta u dinarsku protivvrednost, su prikazane u narednoj tabeli.

Valuta	31.12.2018.	31.12.2017.
	Iznos u dinarima	
1 EUR	118,1946	118,4727
1 USD	103,3893	99,1155
1 QAR	28,4036	27,2295
1 OMR	268,5290	257,5928
1 AED	28,1473	26,9852
1 BHD	274,9715	263,6050

7.3**7.4 Prihodi**

U skladu sa MRS 18 - Prihodi su prilivi ekonomskih koristi tokom datog perioda, koji rezultiraju povećanjem kapitala, sem uvećanja koja se odnose na unose vlasnika kapitala; i odmeravaju se po fer vrednosti primljenih ili potraživanih naknada.

Prihodi obuhvataju: poslovne prihode, finansijske prihode, ostale prihode (uključujući i prihode od usklađivanja vrednosti imovine) i dobitak poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike i ispravke grešaka ranijih perioda.

U okviru **poslovnih prihoda** najznačajniji su prihodi od prodaje roba, proizvoda i usluga, a kao ostali prihodi mogu da se jave: prihodi od aktiviranja učinaka i robe, povećanje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga (ako je tokom godine došlo do smanjenja navedenih zaliha, za iznos smanjenja se umanjuje ukupan poslovni prihod), prihodi od premija, subvencija, dotacija, donacija i sl.; i drugi poslovni prihodi.

Za potrebe finansijskog izveštavanja u okviru poslovnih prihoda u Bilansu uspeha ne prikazuju se prihodi od aktiviranja učinaka i robe i prihodi od promene vrednosti zaliha učinaka (povećanja, odnosno smanjenja vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga), već se za te iznose koriguju poslovni rashodi u Bilansu uspeha.

Prihodi od prodaje robe se priznaju kada su kumulativno zadovoljeni sledeći uslovi:

- Matično društvo je na kupca prenelo značajne rizike i koristi od vlasništva nad proizvodom i robom;
- Matično društvo ne zadržava učešće u upravljanju prodatim proizvodom i robom u meri koja se uobičajeno povezuje sa vlasništvom, niti zadržava kontrolu nad prodatim proizvodom i robom;
- iznos prihoda se može pouzdano izmeriti;
- verovatan je priliv ekonomske koristi u Matično društvo povezane sa tom transakcijom i
- troškovi koji su nastali ili će nastati u datoj transakciji se mogu pouzdano izmeriti.

Prihodi od pružanja usluga, shodno relevantnim odredbama MRS 18 - Prihodi, *povezani sa određenom transakcijom se priznaju prema stepenu dovršenosti te transakcije na datum bilansa*. Rezultat transakcije se može pouzdano proceniti: kada se iznos prihoda može pouzdano odmeriti, kada je verovatan priliv ekonomskih koristi vezanih za tu transakciju u Matično društvo, kada se stepen dovršenosti te transakcije na datum bilansa stanja može pouzdano odmeriti i kada troškovi nastali zbog te transakcije i troškovi završavanja transakcije mogu pouzdano da se odmere.

Finansijski prihodi obuhvataju finansijske prihode od povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, prihode od kamata i druge oblike finansijskih prihoda.

Prihodi od dividendi priznaju se kada se ustanovi pravo da se dividenda primi.

U okviru **ostalih prihoda** (koji uključuju i prihode od usklađivanja vrednosti ostale imovine koja se vrednuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha), pored drugih ostalih prihoda, iskazuju se *dobici* koji mogu, ali ne moraju da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Matičnog Društva. Dobici predstavljaju povećanja ekonomskih koristi Matičnog Društva i kao takvi, po prirodi, nisu različiti od drugih prihoda. Dobici uključuju, na primer, dobitke od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme; po većoj vrednosti od knjigovodstvene u momentu prodaje.

U okviru **dobitka poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike, ispravke grešaka ranijih perioda i prenos prihoda**, iskazuju se dobiti prema nazivima računa ove grupe i prenos ukupnih prihoda na kraju perioda, a koji se za potrebe finansijskog izveštavanja prikazuju u neto efektu, nakon umanjavanja za odgovarajuće rashode.

7.5 Rashodi

Rashodi predstavljaju odlive ekonomskih koristi tokom datog perioda koji rezultira smanjenjem kapitala Matičnog Društva, osim smanjenja koje se odnosi na raspodelu dobiti vlasnicima ili smanjenja koje je posledica povlačenja iz poslovanja dela kapitala od strane vlasnika. Rashodi se odražavaju kroz odliv sredstava, smanjenje vrednosti sredstava ili povećanje obaveza.

Rashodi obuhvataju poslovne rashode, finansijske rashode, ostale rashode (uključujući i rashode po osnovu obezvređenja ostale imovine koja se vrednuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha) i gubitak poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike, ispravke grešaka ranijih perioda i prenos rashoda.

U okviru **poslovnih rashoda** iskazuje se: nabavna vrednost prodate robe, troškovi materijala, troškovi zarada, troškovi proizvodnih usluga, nematerijalni troškovi, troškovi amortizacije i rezervisanja i dr.

Za potrebe finansijskog izveštavanja vrši se korekcija poslovnih rashoda u Bilansu uspeha za iznose prihoda od aktiviranja učinaka i robe i prihoda od promene vrednosti zaliha učinaka (povećanja, odnosno smanjenja vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga).

Finansijski rashodi obuhvataju finansijske rashode od povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, rashode kamata i druge finansijske rashode.

U okviru **ostalih rashoda** (koji uključuju i rashode po osnovu obezvređenja ostale imovine koja se vrednuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha), pored drugih ostalih rashoda, iskazuju se i gubici koji mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Matičnog Društva. Gubici (na primer, manjkovi ili gubici nastali prodajom sredstava po nižoj vrednosti od knjigovodstvene) predstavljaju smanjenje ekonomskih koristi i, kao takvi, po svojoj prirodi, nisu različiti od drugih rashoda.

U okviru gubitka poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike i ispravke grešaka ranijih perioda, iskazuju se rashodi prema nazivima računa ove grupe i prenos ukupnih rashoda na kraju obračunskog perioda, a koji se za potrebe finansijskog izveštavanja prikazuju u neto efektu, nakon prebijanja sa odgovarajućim prihodima.

7.6 Porez na dobitak

Porez na dobitak se računovodstveno evidentira kao zbir:

- tekućeg poreza; i
- odloženog poreza.

Tekući porez je iznos obaveze za plativ (povrativ) porez na dobitak koji se odnosi na oporezivi dobitak (poreski gubitak) za period. Drugim rečima, tekući porez je plativ porez na dobitak koji je utvrđen u poreskoj prijavi za porez na dobitak, u skladu sa poreskim propisima.

Odloženi porez se ispoljava u vidu:

- odloženih poreskih sredstava; ili
- odloženih poreskih obaveza.

Odloženi porez se knjigovodstveno evidentira na osnovu relevantnih odredbi MRS 12 - Porezi na dobitak, kojima je, između ostalog, precizirano da se *odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze ne diskontuju*.

Odložena poreska sredstva su iznosi poreza na dobitak nadoknativi u budućim periodima koji se odnose na:

- odbitne privremene razlike;
- neiskorišćene poreske gubitke prenete na naredni period; i
- neiskorišćeni poreski kredit prenet na naredni period.

Odbitna privremena razlika nastaje u slučajevima kada je u bilansima Matičnog Društva, po određenim osnovama, već prikazan rashod, koji će se sa poreskog aspekta priznati u narednim periodima. Tipični slučajevi kada nastaju odbitne privremene razlike su sledeći: poreska vrednost sredstava koja podležu amortizaciji je veća od knjigovodstvene vrednosti sredstava; sa poreskog aspekta nisu priznata pojedina rezervisanja (MRS 19, izdate garancije i druga jemstva), obezvređenja imovine (robe, materijala i sl.) i obezvređenja investicionih nekretnina; sa poreskog aspekta nisu priznati rashodi na neplaćene javne prihode koji ne zavise od rezultata poslovanja i gubici koji nastaju kada se hartije od vrednosti vrednuju po fer vrednosti i efekat iskazuje preko bilansa uspeha.

Za sredstva koja podležu amortizaciji, odložena poreska sredstva priznaju se za sve odbitne privremene razlike između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice (vrednosti koje su dodeljene tim sredstvima za poreske svrhe). Odbitna privremena razlika postoji kada je knjigovodstvena vrednost sredstava manja od njihove poreske osnovice. U tom slučaju se priznaju odložena poreska sredstva, pod uslovom da se proceni da je verovatno da će u budućim periodima postojati oporeziva dobit za čije umanjeње će Matično društvo moći da iskoristi odložena poreska sredstva.

Iznos odloženog poreskog sredstva utvrđuje se primenom propisane (ili saopštene) stope poreza na dobit Matičnog Društva na iznos odbitne privremene razlike koja je utvrđena na datum bilansa stanja.

Ako je na kraju prethodne godine privremena razlika bila odbitna, po kom osnovu su priznata odložena poreska sredstva, a na kraju tekuće godine, po osnovu istih sredstava, privremena razlika bude oporeziva,

vrši se ukidanje prethodno formiranih odloženih poreskih sredstava u celini, uz istovremeno priznavanje odloženih poreskih obaveza u iznosu koji je utvrđen na datum bilansa stanja.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenih poreskih gubitaka** priznaje se samo u slučaju da rukovodstvo Matično društvo može pouzdano da proceni da će u narednim periodima Matično društvo imati oporezivu dobit, koja će moći da bude umanjena po osnovu neiskorišćenih poreskih gubitaka.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu neiskorišćenog poreskog kredita za ulaganja u osnovna sredstva se priznaje samo do iznosa za koji je verovatno da će u budućim periodima biti ostvarena oporeziva dobit u poreskom bilansu, odnosno obračunati porez na dobit za čije umanjeće će moći da se iskoristi neiskorišćeni poreski kredit, i to, dok ova vrsta poreskog kredita zakonski može da se iskoristi.

Odložena poreska sredstva mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti nadoknadi u budućim periodima (na primer, za rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju, koja su određena shodno relevantnim odredbama MRS 19 – Naknade zaposlenima).

Odložene poreske obaveze su iznosi poreza na dobitak plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je određen rashod, priznat sa poreskog aspekta, dok će sa knjigovodstvenog aspekta biti priznat u poslovnim knjigama Matičnog Društva tek u narednim periodima.

Po pitanju sredstava koja podležu amortizaciji, odložene poreske obaveze se priznaju uvek kada postoji oporeziva privremena razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice.

Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je knjigovodstvena vrednost sredstava veća od njihove poreske osnovice.

Iznos odložene poreske obaveze utvrđuje se primenom propisane (ili očekivane) stope poreza na dobit Matičnog Društva na iznos oporezive privremene razlike koja je utvrđena na datum bilansa stanja.

Na svaki datum bilansa stanja se odložene poreske obaveze svode na iznos utvrđen na osnovu privremene razlike na taj dan. Ako je na kraju prethodne godine privremena razlika bila oporeziva, po kom osnovu su priznate odložene poreske obaveze, a na kraju tekuće godine, po osnovu istih sredstava, privremena razlika bude odbitna, vrši se ukidanje prethodno formiranih odloženih poreskih obaveza u celini, uz istovremeno priznavanje odloženih poreskih sredstava Matičnog Društva u iznosu utvrđenom na datum bilansa stanja.

Odložene poreske obaveze mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

7.7 Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina su sredstva bez fizičke suštine, koja se mogu identifikovati, kao što su: softveri, licence, koncesije, patenti, ulaganja u razvoj, žigovi i sl.

Imovina ispunjava kriterijum mogućnosti identifikovanja ako je ili: odvojiva, odnosno kada se može odvojiti od Matičnog Društva i prodati, preneti, licencirati, iznajmiti ili razmeniti, bilo pojedinačno ili

zajedno sa povezanim ugovorom, imovinom ili obavezom; ili nastaje po osnovu ugovornih ili drugih zakonskih prava, bez obzira da li su ta prava prenosiva ili odvojiva od Matičnog Društva ili od drugih prava ili obaveza.

Da bi se nematerijalna imovina priznala, neophodno je da budu ispunjeni zahtevi propisani MRS 38 - Nematerijalna imovina, odnosno:

- da je verovatno da će se buduće ekonomske koristi, pripisive imovini, uliti u Matično društvo;
- da Matično društvo ima mogućnost kontrole nad tom imovinom; i
- da se nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Ako jedan od zahteva nije ispunjen, izdaci po osnovu nematerijalnih ulaganja se priznaju na teret rashoda u periodu u kojem su izdaci nastali.

Knjigovodstveno priznavanje interno generisane nematerijalne imovine je uslovljeno procenom da li je rezultanta:

- faze istraživanja; ili
- faze razvoja.

Nematerijalna imovina koja proističe iz *istraživanja*, ili iz *faze istraživanja internog projekta*, se ne priznaje kao nematerijalna imovina. Izdaci po osnovu istraživanja, ili izdaci koji nastanu u fazi istraživanja internog projekta, se priznaju kao rashod u periodu u kojem su izdaci nastali.

Cena koštanja interno generisane nematerijalne imovine koja proističe iz *razvoja* (ili iz faze razvoja internog projekta) uključuje sve direktno pripisive troškove neophodne za kreiranje, proizvodnju i pripremu imovine za funkcionisanje na način kako je rukovodstvo Matičnog Društva predvidelo.

Početno merenje nematerijalne imovine vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja).

Naknadno merenje nematerijalne imovine, nakon početnog priznavanja, vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrednosti (shodno relevantnim odredbama MRS 36 - Umanjenje vrednosti imovine).

7.8 Nekretnine, postrojenja i oprema

Kao **nekretnine, postrojenja i oprema** priznaju se materijalna sredstva koja se: koriste u proizvodnji, za isporuku dobara, za pružanje usluga, za iznajmljivanje drugima, ili u administrativne svrhe; i za koja se očekuje da će se koristiti duže od jednog obračunskog perioda.

Navedeno opšte načelo za priznavanje nekretnina, postrojenja i opreme se ne primenjuje samo u slučajevima kada se radi o priznavanju sredstava manje vrednosti (na primer, rezervni delovi i oprema za servisiranje), koji se iskazuju na zalihama. Stavljanjem u upotrebu ovih sredstava njihova se celokupna vrednost prenosi na troškove perioda.

Nekretnine, postrojenja i oprema se priznaju kao sredstvo: ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom prilivati u Matično društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog sredstva može pouzdano odmeriti.

Početno merenje nekretnina, postrojenja i opreme **vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), koja obuhvata: nabavnu cenu i sve zavisne troškove nabavke, to jest sve direktno pripisive troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.**

U cilju naknadnog merjenja nekretnina, postrojenja i opreme izvršena je podela u sledeće grupe:

- a) zemljište;
- b) objekti;
- c) postrojenja i oprema; i
- d) ostalo.

Naknadno merenje grupe „Objekti“ vrši se po fer (poštenoj) vrednosti, pod kojom se podrazumeva tržišna vrednost, odnosno najverovatnija vrednost koja realno može da se dobije na tržištu, na datum bilansa stanja. Fer vrednost se utvrđuje procenom, koju vrši stručno osposobljeni procenjivač, na osnovu tržišnih dokaza. Kada ne postoji dokaz fer vrednosti na tržištu, zbog specifične prirode objekta i zbog toga što se takve stavke retko prodaju, osim kao deo kontinuiranog poslovanja, može biti potrebno da Matično društvo proceni fer vrednost koristeći prinosni pristup ili pristup amortizovanih troškova zamene. Promena fer vrednosti objekata se načelno priznaje u ukupnom kapitalu, u okviru pozicije revalorizacije rezerve.

Naknadno merenje svih ostalih grupa u okviru pozicije „Nekretnine, postrojenja i oprema“, osim objekata, vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti (shodno MRS 36).

Vrednovanje naknadnih izdataka u nekretnine, postrojenja i opremu vrši se kada se:

- radi o ulaganjima koja produžavaju korisni vek upotrebe sredstava;
- povećava kapacitet;
- unapređuje sredstvo čime se poboljšava kvalitet proizvoda ili
- smanjuju troškovi proizvodnje u odnosu na troškove pre ulaganja.

Troškovi servisiranja, tehničkog održavanja, manje popravke i ostalo, ne povećavaju vrednost sredstva već predstavljaju rashod perioda.

Ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi se iskazuju i priznaju na posebnom računu, ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi vezane za to sredstvo priliti u Matično društvo. Amortizacija ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi se vrši na osnovu procenjenog veka korišćenja tih sredstava, koji može biti jednak ili kraći od perioda trajanja ugovora o zakupu.

7.9 Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Amortizacijom se iznos sredstava (nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme) koji se amortizuje vremenski alokira u toku korisnog veka trajanja sredstava.

Koristan vek trajanja sredstva se u Društvu određuje primenom vremenskog metoda, tako da se koristan vek trajanja sredstava može razumeti kao vremenski period tokom kojeg se očekuje da je sredstvo raspoloživo Društvu za upotrebu i korišćenje.

Iznos koji se amortizuje, odnosno nabavna vrednost ili drugi iznos koji zamenjuje tu vrednost u finansijskim izveštajima Matičnog Društva, umanjen za rezidualnu vrednost (preostalu vrednost) se sistematski alocira tokom korisnog veka trajanja sredstava.

Rezidualna vrednost je procenjeni iznos koji bi Matično društvo primilo danas ako bi otuđilo sredstvo, nakon odbijanja procenjenih troškova otuđenja i uz pretpostavku da je sredstvo na kraju korisnog veka trajanja, i u stanju koje se očekuje na kraju korisnog veka trajanja.

Za rezidualnu vrednost nematerijalne imovine se uvek pretpostavlja da je nula, osim u slučajevima:

- kada postoji obaveza treće strane da kupi nematerijalnu imovinu na kraju njenog veka trajanja ili
- kada postoji aktivno tržište nematerijalne imovine, uz pretpostavku da će takvo tržište postojati i na kraju veka trajanja imovine, kada se rezidualna vrednost može utvrditi pozivanjem na to tržište.

Rezidualna vrednost i preostali korisni vek trajanja sredstava se proveravaju na kraju svake finansijske godine od strane kompetentnih procenjivača. Ako su nove procene različite od prethodnih procena, promena se tretira promenom računovodstvene procene i knjigovodstveno se obuhvata na osnovu MRS 8 - Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške.

Rezidualna vrednost se kao rezultat procene može za pojedino sredstvo povećati na iznos koji je jednak knjigovodstvenoj vrednosti tog sredstva ili veći od nje. U tom slučaju, trošak amortizacije će u preostalom korisnom veku trajanja tog sredstva iznositi nula, osim ako se, kao rezultat naknadnih procena, rezidualna vrednost ne smanji na iznos koji je niži od knjigovodstvene vrednosti.

Amortizacija sredstava vrši se **primenom metoda pravolinijskog otpisa** (proporcionalna metoda), a **obračun amortizacije počinje** od početka narednog meseca od trenutka kada sredstvo postane raspoloživo za upotrebu tj. korišćenje, odnosno kada se nalazi na lokaciji i u stanju spremnom za poslovanje na način kako je to predviđeno u Društvu.

Amortizacija nematerijalne imovine je uslovljena procenom da li je koristan vek trajanja neograničen ili ograničen. Nematerijalna imovina ne podleže amortizaciji ako se proceni da je koristan vek trajanja neograničen, to jest ako se na osnovu analize svih relevantnih faktora ne može predvideti završetak perioda kada se očekuje da će nematerijalna imovina generisati prilive neto tokova gotovine u Matično društvo

Amortizacija se ne obračunava za sredstva koja vremenom ne gube na vrednosti (na primer, umetnička dela) ili sredstva koja imaju neograničeni vek trajanja (na primer, zemljište).

Za sredstvo pribavljeno putem finansijskog lizinga, amortizacija se obračunava kao i za druga sredstva, osim kada se ne zna da li će Matično društvo steći pravo vlasništva nad tim sredstvom, kada se sredstvo u potpunosti amortizuje u kraćem periodu od trajanja lizinga ili korisnog veka trajanja.

Obračun amortizacije prestaje kada se sredstvo isknjiži (prestane da se priznaje kao sredstvo) i kada se reklasifikuje kao stalno sredstvo namenjeno prodaji ili u okviru poslovanja koje se obustavlja. Dakle, amortizacija se obračunava i kada sredstvo ne koristi, odnosno i kada se ne koristi aktivno, ako sredstvo nije reklasifikovano kao stalno sredstvo namenjeno prodaji ili u okviru poslovanja koje se obustavlja.

Za potrebe sastavljanja poreskog bilansa, to jest za poreske svrhe, obračun amortizacije sredstava se vrši prema važećim zakonskim propisima.

Sredstva koja su, prema MSFI 5 - Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja, klasifikovana kao sredstva namenjena prodaji, na datum bilansa stanja se iskazuju kao obrtna sredstva i

procenjuju po nižoj vrednosti od knjigovodstvene vrednosti i fer (poštene) vrednosti umanjene za troškove prodaje.

7.10 Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Na svaki datum bilansa stanja se od strane kompetentnih osoba, iz ili van Matičnog Društva, proverava da li postoje indicije da je knjigovodstvena vrednost nekog sredstva (nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme) umanjena, to jest, da li knjigovodstvena vrednost premašuje nadoknativi iznos tog sredstva.

Ako naznake o umanjenju vrednosti postoje, shodno relevantnim odredbama MRS 36, vrši se procena nadoknativog iznosa tog sredstva.

Nadoknativi iznos je viša vrednost od:

- fer vrednosti, umanjena za troškove prodaje; i
- upotrebne vrednosti.

Fer vrednost umanjena za troškove prodaje je očekivana neto prodajna cena tog sredstva, odnosno to je iznos koji se može dobiti prodajom nekog sredstva u nezavisnoj transakciji između upoznatih, voljnih strana, umanjena za troškove otuđenja.

Upotrebna vrednost je sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova za koje se očekuje da će nastati iz kontinuirane upotrebe imovine kroz njen koristan vek trajanja, te prodaje na kraju veka trajanja. Diskontna stopa koja se koristi pri utvrđivanju sadašnje vrednosti odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca, kao i rizike specifične za to sredstvo.

Nadoknativi iznos se procenjuje za svako zasebno sredstvo ili, ako to nije moguće, za jedinicu koja generiše gotovinu kojoj to sredstvo pripada. Jedinica koja generiše gotovinu je najmanja prepoznatljiva grupa sredstava koja generiše prilive gotovine koji su u najvećoj meri nezavisni od priliva gotovine drugih sredstava ili grupa sredstava.

Ako se utvrdi da je došlo do umanjenja vrednosti, knjigovodstvena vrednost se svodi na nadoknativi iznos. Gubitak zbog umanjenja se knjigovodstveno obuhvata na sledeći način:

- u slučaju da je prethodno za to sredstvo formirana revalorizaciona rezerva, smanjivanjem revalorizacionih rezervi; i
- u slučaju da prethodno za to sredstvo nije formirana revalorizaciona rezerva, kao rashod perioda.

7.11 Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je nekretnina koju drži vlasnik ili korisnik lizinga u okviru finansijskog lizinga u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnina, ili porasta vrednosti kapitala, ili i jednog i drugog, a ne za:

- korišćenje u proizvodnji, pri nabavci dobara i usluga, ili u administrativne svrhe; ili
- prodaju u okviru redovnog poslovanja.

Investiciona nekretnina se, shodno odredbama iz MRS 40 - Investicione nekretnine, priznaje kao sredstvo: ako je verovatno da će Matično društvo u budućnosti ostvariti ekonomsku korist od te investicione nekretnine; i ako se njena nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Početno merenje investicione nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), pri čemu se zavisni troškovi nabavke uključuju u nabavnu vrednost.

Naknadni izdatak koji se odnosi na već priznatu investicionu nekretninu pripisuje se iskazanom iznosu investicione nekretnine ako ispunjava uslove da se prizna kao sredstvo, ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim izdatkom priliti u Matično društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog izdatka može pouzdano odmeriti. U suprotnom, naknadni izdatak se iskazuje kao trošak poslovanja u periodu u kojem je nastao.

Nakon početnog priznavanja, **naknadno merenje investicione nekretnine** se vrši po fer (poštenoj) vrednosti, pod kojom se podrazumeva njena tržišna vrednost, odnosno najverovatnija vrednost koja realno može da se dobije na tržištu, na dan bilansa stanja.

Promena fer vrednosti investicione nekretnine tokom određenog perioda se uključuje u rezultat perioda u kojem je povećanje/smanjenje nastalo.

Investicione nekretnine ne podležu obračunu amortizacije, niti se na njima vrši procena umanjenja vrednosti imovine.

Investiciona nekretnina prestaje da se priznaje po otuđenju ili ukoliko je prestala da se koristi, a ne očekuju se buduće koristi od njenog otuđenja. Dobici ili gubici od rashodovanja ili otuđenja investicione nekretnine priznaju se u bilansu uspeha u godini kada je sredstvo otuđeno ili rashodovano.

7.12 Stalna sredstva namenjena prodaji

Matično društvo priznaje i iskazuje stalno sredstvo (ili raspoloživu grupu) kao **sredstvo namenjeno prodaji** u skladu sa MSFI 5 - Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja, ako se njegova knjigovodstvena vrednost može prvenstveno povratiti prodajnom transakcijom, a ne daljim korišćenjem. Da bi se ovaj zahtev smatrao ispunjenim:

- sredstvo (ili grupa za otuđenje) mora da bude dostupno za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju, isključivo pod uslovima koji su uobičajeni za prodaju takve imovine (ili grupe za otuđenje); i
- prodaja sredstva mora biti vrlo verovatna.

Stalno sredstvo koje je priznato kao sredstvo namenjeno prodaji **meri se** (iskazuje) po nižem iznosu od:

- knjigovodstvene vrednosti; i
- fer (poštene) vrednosti umanjene za troškove prodaje.

Knjigovodstvena vrednost je sadašnja (neotpisana) vrednost iskazana u poslovnim knjigama Matičnog Društva.

Fer (poštena) vrednost je iznos za koji sredstvo može da bude razmenjeno između obaveštenih i voljnih strana u nezavisnoj transakciji, to jest tržišna vrednost na dan prodaje.

Troškovi prodaje su troškovi koji se mogu direktno pripisati prodaji sredstva.

Stalna sredstva namenjena prodaji se ne amortizuju.

Otpisana sredstva, kao i sredstva čija je neotpisana (knjigovodstvena) vrednost beznačajna, neće biti priznata kao sredstva namenjena prodaji.

7.13 **Finansijski instrumenti**

Finansijski instrumenti uključuju finansijska sredstva i obaveze koje se evidentiraju u bilansu stanja Matičnog Društva, počevši od momenta kada Matično društvo ugovornim obavezama postane vezano za finansijski instrument, a zaključno sa gubitkom kontrole nad pravima koja proizilaze iz finansijskog sredstva (realizacijom, isticanjem, ustupanjem itd.), to jest sa izmirenjem, ukidanjem ili isticanjem finansijske obaveze.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze, shodno odredbama MRS 32, mogu imati veliki broj pojava oblika, kao što su: gotovina, instrument kapitala drugog entiteta, ugovorno pravo primanja gotovine, drugog finansijskog sredstva ili razmene finansijskih sredstava i obaveza sa drugim entitetom koji su za Matično društvo potencijalno povoljni; ugovorna obaveza davanja gotovine ili drugog finansijskog sredstva drugom entitetu, ili pravo razmenjivanja finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza sa drugim entitetom prema potencijalno nepovoljnim uslovima za Matično društvo itd.

Iskazivanje i knjigovodstveno evidentiranje vezano za finansijske instrumente je uslovljeno njihovom klasifikacijom koju, shodno karakteristikama finansijskih instrumenta, vrši rukovodstvo Matičnog Društva.

Pri klasifikaciji svakog pojedinačnog finansijskog instrumenta, rukovodstvo Matičnog Društva može da ga klasifikuje u jednu od četiri moguće vrste finansijskih instrumenata koje su precizirane odredbama MRS 39, i to:

- finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha,
- finansijska sredstva (investicije) koje se drže do dospeća;
- zajmovi (kredit) i potraživanja; i
- finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha obuhvataju finansijska sredstva čije se promene fer vrednosti evidentiraju kao prihodi ili rashodi u bilansu uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza klasifikovana u ovu kategoriju treba da ispuni bilo koji od sledećih uslova:

- klasifikovano je kao ono koje se drži radi trgovanja; ili
- posle početnog priznavanja naznačeno je da se u Društvu razvrstava i iskazuje kao finansijsko sredstvo (obaveza) kroz bilans uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza se klasifikuje kao ono koje se drži radi trgovanja ako je: stečeno ili nastalo prvenstveno radi prodaje ili ponovne kupovine u bliskoj budućnosti, deo portfelja identifikovanih finansijskih instrumenata kojima se zajedno upravlja i za koje postoji dokaz o nedavnom aktuelnom modelu kratkoročnog ostvarenja dobitka, ili derivat (osim derivata koji je instrument „hedžinga“).

Matično društvo može da naznači da se finansijski instrument iskazuje kroz bilans uspeha samo kada to rezultira relevantnijim informacijama, budući da se eliminiše ili u značajnoj meri otklanja nedoslednost odmeravanja ili priznavanja koja bi inače nastala usled odmeravanja sredstava ili obaveza, ili priznavanja dobitaka ili gubitaka, po različitim osnovama; ili se grupom finansijskih sredstava, finansijskih obaveza ili oboma upravlja i njihove performanse se procenjuju na osnovu fer vrednosti, u

skladu sa dokumentovanom strategijom upravljanja rizikom ili investiranja, i informacije o grupi se interno sačinjavaju prema toj osnovi za ključne rukovodioce Matičnog Društva.

Finansijska sredstva (investicije) koje se drže do dospeća su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama i fiksnim dospećem koja Matično društvo definitivno namerava i može da drži do dospeća, osim onih koje Matično društvo nakon početnog priznavanja naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha ili kao raspoložive za prodaju i onih koja zadovoljavaju definiciju zajmova i potraživanja.

Zajmovi (kredit) i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva Matičnog Društva sa fiksnim ili odredivim isplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu osim:

- sredstava za koja Matično društvo ima nameru da ih proda odmah ili u kratkom roku i koja bi onda bila klasifikovana kao sredstva koja se drže radi trgovanja;
- sredstava koja posle početnog priznavanja Matično društvo naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha;
- sredstava koja posle početnog priznavanja Matično društvo naznači kao raspoloživa za prodaju ili
- sredstava za koja imalac ne može u značajnoj meri povratiti svoju celokupnu početnu investiciju, koja će biti klasifikovana kao raspoloživa za prodaju.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivatna finansijska sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju i nisu klasifikovana u prethodno naznačene vrste finansijskih instrumenata.

Pri **početnom odmeravanju** finansijskog instrumenta, Matično društvo odmeravanje vrši po fer vrednosti kroz bilans stanja uvećanoj, u slučaju da finansijski instrument nije naznačen za odmeravanje po fer vrednosti sa promenama fer vrednosti kroz bilans uspeha, za troškove transakcije direktno pripisive njihovom sticanju.

Naknadno odmeravanje finansijskih instrumenata vrši se po fer vrednostima, bez oduzimanja troškova transakcije koji mogu nastati prodajom ili pri drugom otuđenju, osim za sledeća finansijska sredstva:

- zajmove i potraživanja, koji se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate;
- finansijska sredstva (investicije) koje se drže do dospeća, koje se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate; i
- investicije u instrumente kapitala koji nemaju kotiranu tržišnu cenu na aktivnom tržištu i čija se fer vrednost ne može pouzdano odmeriti, koji se odmeravaju po nabavnoj vrednosti.

Fer vrednost sredstva je iznos za koji se sredstvo može razmeniti ili obaveza izmiriti u slučaju obaveštenih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije. Ako za finansijski instrument postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje shodno informacijama sa tog tržišta; a ako ne postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje tehnikama procene preciziranim relevantnim odredbama MRS 39. Pozitivni (negativni) efekti promene fer vrednosti se, za finansijske instrumente iskazane po fer vrednosti kroz bilans uspeha, iskazuju kao dobitak (gubitak) u periodu nastanka promene; a kod finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju, iskazuju se u okviru nerealizovanih dobitaka/gubitaka po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju sve do momenta prodaje, kada se efekti prenose u dobitak (gubitak). Izuzetak od navedenog su troškovi od trajnog obezvređenja i devizni dobici (gubici) koji se za finansijske instrumente klasifikovane kao raspoložive za prodaju odmah priznaju u dobitak (gubitak).

Amortizovana vrednost je sadašnja vrednost svih očekivanih budućih gotovinskih isplata ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta. Pri izračunavanju amortizovane vrednosti finansijskog instrumenta koristi se metod diskontovanja uz primenu efektivne kamatne stope. Pozitivni (negativni) efekti promene amortizovane vrednosti finansijskih instrumenata se priznaju u momentu prestanka priznavanja finansijskog instrumenta, osim u slučaju da je došlo do umanjenja vrednosti, kada se gubitak odmah priznaje.

7.14 Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Najlikvidniji oblici finansijskih sredstava Matičnog Društva predstavljaju **gotovina i gotovinski ekvivalenti**, koji se procenjuju po nominalnoj, to jest po fer vrednosti. U okviru gotovine i gotovinskih ekvivalenata Matičnog Društva iskazuju se: hartije od vrednosti, sredstva u dinarskoj i deviznoj blagajni, novčana sredstva na dinarskim i deviznim računima kod banaka, izdvojena novčana sredstva za otvorene akreditivne u zemlji, devizni akreditivi, kratkoročni visoko likvidni plasmani koji se mogu brzo pretvoriti u poznate iznose gotovine bez većeg rizika da se vrednost smanji, novčana sredstva čije je korišćenje ograničeno ili vrednost umanjena, i dr.

Kriterijumi po kojima se sredstva Matičnog Društva razvrstavaju u okviru gotovine i gotovinskih ekvivalenata su precizirani relevantnim odredbama MRS 7 - Izveštaj o tokovima gotovine, po kojima:

- gotovina obuhvata gotovinu i depozite po viđenju, a
- gotovinski ekvivalenti su kratkoročne, visoko likvidne investicije, koje se mogu brzo pretvoriti u poznate iznose gotovine i nisu pod uticajem značajnog rizika promene vrednosti, što podrazumeva investicije koje imaju kratak rok dospeća (tri meseca ili kraće).

7.15 Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja obuhvataju potraživanja po osnovu prodaje proizvoda, robe i usluga povezanim društvima i ostalim pravnim i fizičkim licima u zemlji i inostranstvu kao i potraživanja po drugim osnovama (potraživanja za kamatu i dividendu, potraživanja od zaposlenih, potraživanja od državnih organa i organizacija, potraživanja po osnovu preplaćenih poreza i doprinosa i drugo), za koje se očekuje da će biti realizovana u roku od 12 meseci od datuma bilansiranja.

Kratkoročna potraživanja po osnovu prodaje mere se po vrednosti iz originalne fakture, a naknadno po fakturnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti po osnovu nenapativih potraživanja. Ako se vrednost u fakturi iskazuje u stranoj valuti, vrši se preračunavanje u funkcionalnu valutu po srednjem kursu važećem na dan transakcije. Promene deviznog kursa od datuma transakcije do datuma naplate potraživanja iskazuju se kao kursne razlike u korist prihoda ili na teret rashoda. Potraživanja iskazana u stranoj valuti se na dan bilansa stanja preračunavaju prema važećem srednjem kursu, a kursne razlike se priznaju kao prihod ili rashod perioda.

U Društvu se na dan bilansa stanja za svako pojedinačno potraživanje vrši procena realnosti potraživanja, kao i verovatnoće njegove naplate, odnosno za svako pojedinačno potraživanje se vrši procena da li je došlo do umanjenja vrednosti.

Prilikom **procene umanjenja vrednosti potraživanja**, smatra se da je Matično društvo pretrpelo gubitke zbog umanjenja vrednosti ako postoji objektivni dokaz (na primer, velike finansijske teškoće dužnika, neuobičajeno kršenje ugovora od strane dužnika, potencijalno bankrotstvo dužnika i sl.) umanjenja vrednosti kao rezultat događaja koji se odigrao posle prvobitnog priznavanja sredstava i taj nastanak gubitka ima uticaj na procenjene buduće tokove gotovine od finansijskog sredstva ili grupe

finansijskih sredstava koji se mogu pouzdano proceniti. Ako nema objektivnih dokaza, osobe koje vrše procenu koriste svoje iskustvo i rasuđivanje za procenu naplativosti potraživanja.

Ako se proceni da je došlo do umanjenja vrednosti potraživanja vrši se njihov:

- indirektan otpis; ili
- direktan otpis.

Indirektan otpis potraživanja na teret rashoda Matičnog Društva, se vrši preko računa ispravke vrednosti. Odluku o indirektnom otpisu (ispravci vrednosti) potraživanja preko računa ispravke vrednosti, na predlog popisne Komisije za popis obaveza i potraživanja u okviru redovnog popisa, ili na predlog stručnih službi u toku godine, donosi Izvršni odbor Matičnog Društva.

Direktan otpis potraživanja se vrši na osnovu procene rukovodstva Matičnog Društva ako je nenaplativost skoro u potpunosti izvesna (u slučaju zastarelosti potraživanja, stečaja dužnika i dr.). Odluku o direktnom otpisu potraživanja nakon razmatranja i predloga Komisije za popis obaveza i potraživanja u okviru redovnog popisa, ili na predlog stručnih službi u toku godine, donosi Izvršni odbor Matičnog Društva.

Indirektan i direktan otpis potraživanja se vrši samo na osnovu relevantnih okolnosti i stanja koja su postojala na datum bilansa stanja, odnosno u toku godine.

Gubici očekivani kao rezultat budućih događaja, to jest događaja nakon datuma bilansa stanja, bez obzira koliko verovatni, se ne priznaju, već se obelodanjuju u Napomenama uz finansijske izveštaje.

7.16 Finansijski plasmani

Kratkoročni finansijski plasmani obuhvataju kredite, hartije od vrednosti i ostale kratkoročne finansijske plasmane sa rokom dospeća, odnosno prodaje do godinu dana od datuma bilansa stanja.

U okviru kratkoročnih finansijskih plasmana iskazuje se i deo datih dugoročnih kredita Matičnog Društva čija se naplata očekuje u roku od godinu dana od datuma bilansa stanja.

Kao i za druga sredstva koja se iskazuju kao kratkoročna, u okviru kratkoročnih finansijskih plasmana iskazuju se i hartije od vrednosti Matičnog Društva čija se realizacija (naplata) očekuje u periodu od godinu dana od datuma bilansa stanja. Tako se, na primer, kao kratkoročni finansijski plasmani iskazuju hartije od vrednosti koje su klasifikovane kao hartije od vrednosti koje se drži do dospeća - deo koji dospeva do jedne godine.

U okviru **dugoročnih finansijskih plasmana** iskazuju se različite vrste ulaganja, kao što su: učešća u kapitalu i druge hartije od vrednosti raspoložive za prodaju, dugoročni krediti, dugoročne hartije od vrednosti koje se drže do dospeća, otkupljene sopstvene akcije i ostali dugoročni finansijski plasmani.

Učešća u zavisnim društvima i ostalim povezanim društvima, na osnovu relevantnih zakonskih odredbi MRS 27 - Pojedinačni finansijski izveštaji, u Društvu se knjigovodstveno obuhvataju po metodu nabavne vrednosti. Međutim, ako se, shodno MRS 36 – Umanjenje vrednosti imovine, ustanovi da je nadoknadiiva vrednost učešća manja od nabavne (knjigovodstvene) vrednosti, Matično društvo svodi vrednost učešća na nadoknadiivi iznos, a snižavanje učešća (obezvređenje) iskazuje kao rashod u periodu kada je obezvređenje ustanovljeno.

Po pitanju naknadnog odmeravanja dugoročnih finansijskih plasmana, relevantna je klasifikacija koje rukovodstvo Matičnog Društva vrši shodno karakteru finansijskog instrumenta (finansijsko sredstvo po

fer vrednosti kroz bilans uspeha, finansijska sredstva (investicije) koje se drže do dospeća, zajmovi (kredit) i potraživanja i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju).

7.17 Obaveze

Obaveza je rezultat prošlih transakcija ili događaja, čije izmirenje obično podrazumeva odricanje od ekonomskih koristi (resursa) Matičnog Društva da bi se zadovoljio zahtev druge strane.

Prilikom **vrednovanja obaveza**, a shodno relevantnim odredbama Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, obaveza se priznaje u bilansu stanja:

- kada je verovatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi imati za rezultat izmirenje sadašnje obaveze i
- kada iznos za izmirenje može pouzdano da se odmeri.

Pored navedenog, pri vrednovanju se uvažava *načelo opreznosti*, pod kojim se podrazumeva uključivanje opreza pri procenjivanju, tako da imovina i prihodi nisu precenjeni, a obaveze ili troškovi potcenjeni. Međutim, načelo opreznosti ne treba da rezultira stvaranjem skrivenih rezervi (na primer, kao posledica namerno precenjenih obaveza ili troškova), obzirom da u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Obavezama se smatraju: dugoročne obaveze (obaveze prema povezanim pravnim licima; dugoročni krediti i zajmovi u zemlji i inostranstvu, obaveze po dugoročnim hartijama od vrednosti, obaveze po osnovu finansijskog lizinga i ostale dugoročne obaveze), kratkoročne finansijske obaveze (kratkoročni krediti i zajmovi od povezanih pravnih lica, kratkoročni krediti i zajmovi u zemlji i inostranstvu, deo dugoročnih kredita i zajmova, kao i drugih obaveza koje dospevaju do jedne godine i ostale kratkoročne finansijske obaveze), kratkoročne obaveze iz poslovanja (dobavljači i ostale obaveze iz poslovanja) i ostale kratkoročne obaveze.

Kratkoročnim obavezama se smatraju obaveze za koje se očekuje da će biti izmirene u roku do godinu dana od datuma bilansa stanja, uključujući i deo dugoročnih obaveza koje ispunjavaju navedeni uslov, dok se *dugoročnim obavezama* smatraju obaveze čije se izmirenje očekuje u dužem roku.

Za obaveze iskazane u stranoj valuti, kao i obaveze sa valutnom klauzulom se vrši preračunavanje u funkcionalnu valutu po srednjem kursu važećem na dan transakcije. Promene kursa do datuma izmirenja iskazuju se kao pozitivne (negativne) kursne razlike. Obaveze u stranoj valuti se na datum bilansa stanja preračunavaju prema važećem kursu, a kursne razlike se priznaju kao prihodi ili rashodi perioda.

Smanjenje obaveza po osnovu sudskih odluka, vanparničnog poravnanja i sl., vrši se direktnim otpisivanjem.

7.18 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina

Rezervisanje, shodno MRS 37 - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina, predstavlja obavezu neizvesnog vremena dospeća ili iznosa.

Matično društvo priznaje rezervisanje samo ako su ispunjena sledeća tri uslova:

- kada Matično društvo ima sadašnju obavezu (zakonsku ili izvedenu) kao posledicu prošlog događaja,

- kada je verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti zahtevan da se izmiri obaveza i
- kada može da se napravi pouzdana procena iznosa obaveze.

Sušтина rezervisanja je da se formira samo za obaveze nastale iz prošlih događaja, koje postoje nezavisno od budućih radnji Matičnog Društva. Otuda, rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.

Za svrhu priznavanja rezervisanja, smatra se da je verovatno da će zahtevano izmirivanje obaveza Matičnog Društva prouzrokovati odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi, kada je verovatnije nego da nije, da će odliv resursa nastati, to jest verovatnoća da će izmirenje tih obaveza Matičnog Društva prouzrokovati odliv resursa je veća od verovatnoće da neće.

Rezervisanja mogu da se formiraju po različitim osnovama, i to: za troškove u garantnom roku, za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava, za zadržane kaucije i depozite, za troškove restrukturiranja, za naknade i druge beneficije zaposlenih, za troškove sudskih sporova i po drugim osnovama.

Prilikom odmeravanja rezervisanja, iznos priznat kao rezervisanje je najbolja procena izdataka Matičnog Društva zahtevanih da se izmiri sadašnja obaveza na datum bilansa stanja. Drugim rečima, to je iznos koje bi Matično društvo platilo na datum bilansa stanja da se izmiri obaveza ili da se ta obaveza prenese na treću stranu.

Rezervisanja za troškove i rizike se prate po vrstama, ispituju se na dan svakog bilansa stanja i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procenu. Ako više nije verovatno da će odliv resursa biti potreban za izmirenje obaveze, ukida se rezervisanje. Ukidanje rezervisanja se vrši u korist prihoda.

Kada je učinak vremenske vrednosti novca značajan, iznos rezervisanja predstavlja sadašnju vrednost izdataka za koje se očekuje da će biti potrebni za izmirenje obaveze. Pri izračunavanju sadašnje vrednosti se koriste diskontne stope, to jest stope pre oporezivanja, koje odražavaju tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca i rizike specifične za obavezu.

Potencijalna obaveza je:

- moguća obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno samo nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Matičnog Društva; ili
- sadašnja obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja, ali nije priznata jer nije verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi Matičnog Društva biti zahtevan za izmirenje obaveze ili iznos obaveze ne može da bude dovoljno pouzdano procenjen.

Potencijalna obaveza se ne priznaje u finansijskim izveštajima Matičnog Društva, već se, u slučaju da je odliv ekonomskih koristi moguć, a mogućnost odliva resursa nije vrlo mala, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna obaveza se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja). Kada odliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalnih obaveza postane verovatan, rezervisanje i rashod se priznaju u finansijskim izveštajima Matičnog Društva u periodu u kojem promena verovatnoće nastaje (osim u retkim okolnostima kada pouzdana procena ne može da se napravi).

Potencijalna imovina je moguća imovina koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno jedino nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Matičnog Društva.

Potencijalna imovina se ne priznaje u finansijskim izveštajima Matičnog Društva, već se, u slučaju da je priliv ekonomskih koristi verovatan, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna imovina se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja) da bi se obezbedilo da finansijski izveštaji na odgovarajući način odražavaju razvoj predmetnog događaja. Ako postane sigurno da će priliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalne imovine nastati, imovina i prihod u vezi sa njom se priznaju u finansijskim izveštajima Matičnog Društva u periodu u kojem je promena nastala.

7.19 Naknade zaposlenima

Sa **aspekta poreza i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje**, Matično društvo je, u skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom propisanih stopa. Matično društvo ima zakonsku obavezu da obustavi obračunate doprinose iz bruto zarada zaposlenih, kao i da za njihov račun prenese obustavljena sredstva u korist odgovarajućih državnih fondova.

Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova Matičnog Društva u periodu na koji se odnose. Matično društvo, nakon odlaska zaposlenih u penziju, nema obavezu da im plaća nikakve naknade.

Za procenu rezervisanja po osnovu naknada i drugih beneficija zaposlenih, primenjuju se relevantne odredbe MRS 19 - Primanja zaposlenih. Rezervisanja za Naknade i druge beneficije zaposlenih uključuju, na primer: rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju i rezervisanja za otpremnine koje se isplaćuju kao rezultat odluke Matičnog Društva da prekine rad nekog zaposlenog pre uobičajenog datuma penzionisanja ili odluke zaposlenog da dobrovoljno prihvati da je višak, u zamenu za ta primanja.

Prilikom procene obaveza prilikom prestanka zaposlenja, na osnovu relevantnih odredbi MRS 19, stopa koja se koristi za diskontovanje se načelno određuje u skladu sa tržišnim prinosima na datum bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice. Alternativno, a što je takođe precizirano MRS 19, sve do momenta dok u Republici Srbiji ne bude postojalo razvijeno tržište za korporativne obveznice, za procenu obaveza Matičnog Društva prilikom prestanka zaposlenja koristiće se (za diskontnu stopu) tržišni prinosi (na datum bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok korporativnih ili državnih obveznica treba da budu u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja. Ako Matično društvo za procenu obaveza prilikom prestanka zaposlenja, usled nerazvijenog tržišta državnih obveznica, kao „reper“ koristi prinos na državne obveznice čiji je rok dospeća kraći od procenjenog roka dospeća isplata po osnovu odnosnih primanja, diskontna stopa se određuje tako što se prinos na „reperne“ hartije od vrednosti procenjuje na duže rokove.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se u Društvu isplaćuju zaposlenima shodno novim odredbama Kolektivnog ugovora.

7.20 Informacije o segmentima poslovanja

Segment poslovanja predstavlja deo imovine i poslovnih operacija koje obezbeđuju proizvode ili usluge koje podležu rizicima i koristima različitim od onih u nekim drugim segmentima poslovanja. Geografski segment obezbeđuje proizvode ili usluge unutar određenog privrednog okruženja koji podležu rizicima i koristima različitim od onih segmenata koji posluju u nekim drugim privrednim okruženjima.

8. FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA U MATIČNOM DRUŠTVU

Neizvesnost po pitanju budućih događaja je jedna od osnovnih specifičnosti poslovanja u uslovima tržišnog privrednog ambijenta, koja se ogleda u više mogućih, odnosno potencijalnih ishoda. Usled neizvesnosti, to jest usled nepoznavanja i nesigurnosti koji će se od potencijalnih događaja stvarno desiti, pravni subjekti su u poslovanju izloženi raznovrsnim rizicima, a koji mogu imati uticaj na njihovu buduću tržišnu poziciju.

Sa aspekta Matičnog Društva, postoji veliki broj potencijalnih rizika koji u različitom intenzitetu mogu da imaju negativan uticaj na stanje i poslovanje Matičnog Društva. Pojedini (specifični) rizici su uslovljeni internim faktorima, kao što su, na primer: rizik koncentracije, koji se u slučaju Matičnog Društva može manifestovati izloženosti ka jednoj ili manjoj grupi kupaca ili dobavljača; operativni rizik, koji se manifestuje u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled nenamernih i namernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim sistemima u Matičnom društvu i sl.; reputacioni rizik, pod kojim se podrazumeva mogućnost pogoršanja tržišne pozicije Matičnog Društva zbog gubitka poverenja, to jest stvaranja negativne slike javnosti (državne institucije, dobavljači, kupci itd.) o poslovanju Matičnog Društva; pravni rizik, koji se ispoljava u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled kazni i sankcija proisteklih iz sudskih sporova zbog neispunjavanja ugovornih ili zakonskih obaveza; itd.

Kako je većina ovih, kao i pojedinih ostalih nepomenutih rizika, predmet drugih delova Napomena ili drugih internih akata Matičnog Društva (na primer, minimiziranje operativnog rizika, putem usvojenih procedura i radnih instrukcija, između ostalog, predmet je Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Matičnog Društva), u nastavku će se fokus staviti na razmatranje finansijskih rizika, pod kojima se, pre svega, misli na:

- kreditni rizik,
- tržišni rizik i
- rizik likvidnosti.

Finansijski rizici su značajno uslovljeni (eksternim) faktorima koji nisu neposredno pod kontrolom Matičnog Društva. U tom smislu, na visinu finansijskog rizika značajno utiče stanje okruženja Matičnog Društva, koje nije opredeljeno samo razvijenošću privrednog okruženja, već i pravnim, finansijskim i drugim relevantnim aspektima koji opredeljuju visinu sistemskih rizika.

Generalno, komparativno posmatrano sa tržištima razvijenih privreda, Matičnog Društva koja posluju na tržištima, kako nedovoljne privredne razvijenosti i makroekonomske stabilnosti, tako i visoke nelikvidnosti, kao što je Republika Srbija, značajno su izložena finansijskim rizicima. Pored navedenog, nedovoljna razvijenost finansijskog tržišta onemogućava korišćenje široke lepeze instrumenata „hedžinga“ koja su karakteristična za razvijena tržišta. Tako, na primer, Matična Društva koja posluju u Republici Srbiji nemaju mogućnost korišćenja većeg broja derivatnih finansijskih instrumenata u upravljanju finansijskim rizicima, iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano kontinuirano tržište finansijskih instrumenata.

Upravljanje finansijskim rizicima je sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja, usmeren ka minimiziranju potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Matičnog Društva, u uslovima nepredvidivosti finansijskog tržišta.

Uvažavajući ograničenja u upravljanju finansijskim rizicima karakteristična za poslovanje na tržištu Srbije, jasna je neophodnost da se ovoj problematici adekvatno pristupi, što je prepoznato i od strane rukovodstva Matičnog Društva. Suštinski, upravljanje finansijskim rizicima u Matičnom društvu treba da obezbedi da rizični profil Matičnog Društva uvek bude u skladu sa sklonošću Matičnog Društva ka rizicima, odnosno u skladu sa prihvatljivom strukturom i nivoom rizika koje Matično društvo namerava da preuzima za potrebe ostvarivanja svoje poslovne strategije i ciljeva.

Analizom poslovanja Matičnog Društva u prethodnom periodu, kao i strukturom pozicija iz bilansa stanja i bilansa uspeha, može se zaključiti da je Matično društvo u znatnoj meri izloženo različitim vrstama rizika.

U nastavku će se prikazati:

- finansijski rizični profil Matičnog Društva, odnosno procena strukture i nivoa finansijskih rizika kojima je Matično društvo izloženo u svom poslovanju;
- mere za upravljanje prepoznatim finansijskim rizicima Matičnog Društva i
- upravljanje rizikom kapitala, koji, i ako ne spada ni u jednu od pojedinačnih vrsta finansijskih rizika, u značajnoj meri utiče na visinu svake od razmatranih vrsta rizika.

8.1 Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Matičnog Društva usled neizvršavanja, u preciziranim rokovima, obaveze dužnika prema Matičnom društvu.

Pod kreditnim rizikom se ne podrazumevaju samo dužničko-poverilački odnosi koji proizilaze iz prodaje proizvoda Matičnog Društva, već i oni kreditni rizici koji proizilaze iz drugih finansijskih instrumenata, kao što su, na primer, potraživanja Matičnog Društva po osnovu dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana.

Matično društvo ima značajne koncentracije kreditnog rizika naplate potraživanja od kupaca, koji imaju veoma dug period kreditiranja od strane Matičnog Društva zbog njihove nelikvidnosti.

U narednim tabelama prikazana je:

- struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti,
- starosna struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti,
- struktura kratkoročnih potraživanja za koje je izvršeno umanjenje vrednosti.

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjeње vrednosti	u 000 dinara	
	2018	2017
Potraživanja po osnovu prodaje:		
KUPCI U ZEMLJI		
POTRAŽIVANJA OD POVEZANIH LICA	-	209
EPS	129.430	171.797
TEPSCO	15.098	53.370
ostali SRBIJA	5.005	17.682
KUPCI U INOSTRANSTVU SRBIJA	27.062	11.390
KUPCI U INOSTRANSTVU		
KUPCI OMAN		
OETC	66.185	108.643
PAEW	76.123	64.697
OWSC	14.758	12.494
ostali	13.058	18.873
KUPCI QATAR		
KAHRAMAA QATAR	360.855	635.515
QP QATAR	-	40.926
OSTALI QATAR	208.651	231.462
KUPCI EMIRATI		
DUBAI		
DEWA Contracts DUBAI	181.089	54.689
MERAAS DUBAI	41.848	35.064
OSTALI DUBAI	220.254	106.248
ABU DHABI		
TRANSCO ABU DHABI	24.391	12.592
ADDC ABU DHABI	9.752	2.088
OSTALI ABU DHABI	8.767	
Svega	1.402.325	1.577.740
Potraživanja iz specifičnih poslova i druga potraživanja:	170.508	72.963

Matično društvo nema date instrumente obezbeđenja plaćanja.

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Starosna struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti	u 000 dinara	
	2018	2017
Povezana pravna lica:		
a) Tekuća	-	209
<i>Svega</i>	<i>-</i>	<i>209</i>
Kupci u zemlji:		
a) Tekuća	87.703	177.167
b) Do 30 dana	6.936	12.074
c) 30 - 60 dana	-	-
d) 60 - 90 dana	4.000	-
e) 90 - 365 dana	-	-
f) Preko 365 dana	50.894	11.628
<i>Svega</i>	<i>149.533</i>	<i>200.869</i>
Kupci u inostranstvu:		
a) Tekuća	862.612	630.090
b) Do 30 dana	73.125	270.929
c) 30 - 60 dana	36.413	169.582
d) 60 - 90 dana	7.505	45.634
e) 90 - 365 dana	167.221	157.463
f) Preko 365 dana	105.916	102.964
<i>Svega</i>	<i>1.252.792</i>	<i>1.376.662</i>
UKUPNO	1.402.325	1.577.740

8.2 Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Matičnog Društva zbog gubitaka u okviru bilansnih pozicija, nastalih kao posledica negativnih tržišnih kretanja cena i drugih relevantnih finansijskih parametara.

Tržišni rizik se sastoji od tri vrste rizika:

- valutnog rizika,
- kamatnog rizika i
- rizika od promene cena

8.3 Valutni rizik

Valutni rizik, koji se još naziva devizni rizik ili rizik od promene kursa, je rizik od fluktuiranja fer vrednosti ili budućih tokova gotovine finansijskog instrumenta usled promene deviznih kursa. Valutni rizik se ispoljava kod konsolidovanog finansijskog instrumenata koji su označeni u stranoj valuti, to jest u valuti koja je različita od valute (funkcionalne) u kojoj su konsolidovani finansijski instrumenti u konsolidovanim finansijskim izveštajima odmereni.

Grupa posluje u međunarodnim okvirima i izložena je riziku promena kursa stanih valuta koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno dolarom.

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Analiza osetljivosti, prezentovana u nastavku, pokazuje da bi negativna promena kurseva značajnije uticala na promenu rezultata Grupe, pa se može zaključiti da je Grupa značajno izložena valutnom riziku. U sledećoj tabeli je, na osnovu podataka iz deviznog podbilansa, iskazana knjigovodstvena vrednost monetarnih sredstava i obaveza.

Sredstva u USD		Obaveze u USD	
2017.	2018.	2017.	2018.
3.186.390	3.255.016	2.230.717	2.318.053

Sredstva u USD obuhvataju sva potraživanja i gotovinske ekvivalente (koja su vezana za konvertibilnu valutu) koje Grupa obuhvata u svom konsolidovanom izveštaju.

Obaveze u USD obuhvataju sva dugovanja (koja su vezana za konvertibilnu valutu) koje Grupa obuhvata u svom konsolidovanom izveštaju

Obzirom na iskazane razlike u deviznim podbilansima, u narednoj tabeli je urađena analiza osetljivosti Grupe na nominalni rast kursa dinara od 10% u odnosu na strane valute. Stopa osetljivosti od 10% predstavlja procenu razumno očekivanih promena u kursovima stranih valuta. Analiza osetljivosti uključuje samo gotovinska sredstva, nenaplaćena potraživanja i neizmirene obaveze iskazane u stranoj valuti, i usklađuje njihovo prevođenje na kraju perioda za potencijalnu depresijaciju ili apresijaciju funkcionalne valute u odnosu na strane valute.

Iako, sa aspekta Grupe, valutni rizik obuhvata više različitih valuta (analizom deviznog podbilansa Grupe, može se konstatovati da je Grupa najosetljivija na promenu USD, a od ostalih valuta značajan uticaj može da ima promena EUR-a) analiza osetljivosti je urađena na način koji podrazumeva identičnu fluktuacija svih za Grupu relevantnih valuta.

Uz nepromenjene ostale varijable, apresijacija nacionalne valute bi prouzrokovala pozitivan uticaj na rezultat tekućeg perioda zbog pozitivnih efekata neto kursnih razlika između deviznih sredstava i obaveza. Analogno iznetom, uz nepromenjene ostale varijable, depresijacija nacionalne valute bi prouzrokovala negativan uticaj na rezultat tekućeg perioda zbog negativnih efekata neto kursnih razlika između deviznih sredstava i obaveza.

Analiza osetljivosti rezultata u slučaju depresijacije nacionalne valute za 10%	u 000 dinara	
	2018.	2017.
NETO UTICAJ NA REZULTAT TEKUĆEG PERIODA	11.548	9.472

Napomena: Neto uticaj na rezultat tekućeg perioda izračunati su na sledeći način: (Devizna sredstva u USD - Devizne obaveze u USD) x 10% x Srednji kurs USD na datum bilansa stanja.

8.4 Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na rezultat i kapital Matičnog Društva zbog nepovoljnih promena kamatnih stopa. Matično društvo je ovoj vrsti rizika izloženo preko pozicija

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

finansijskih obaveza za kredite uzete sa potencijalno promenljivim kamatnim stopama (Belibor, Euribor), kao i usled odmeravanja zatezne kamate zbog neblagovremenog plaćanja.

U narednoj tabeli prikazani su najznačajniji dobavljači, prema stanju obaveza na datum bilansa stanja Matičnog Društva.

Struktura obaveza prema dobavljačima	u 000 dinara	
	2018	2017
Dobavljači u zemlji (povezana i ostala pravna lica):		
ENERGOPROJEKT HOLDING	686	30.512
ENERGOPROJEKT ENERGODATA	3.173	549
ENERGOPROJEKT HIDROINZENJERING	12.255	
OSTALA POVEZANA PRAVNA LICA	1.564	8.786
TEHNICKI CENTAR - INSPEKT DOO	13.492	-
GRADJEVINSKI FAKULTET	10.708	
MASINSKI FAKULTET	21.637	
BET BALKAN ENERGY TEAM	9.673	
Ostali u zemlji	16.567	18.860
Svega	89.755	58.707
Dobavljači u inostranstvu (povezana i ostala pravna lica):		
ZEMLJA		
FICHTNER I AF CONSALTING	16.216	-
QATAR		
AGENT RES.OPTIMUM	162.061	161.642
SPONZOR QATAR	126.551	95.597
RENTE QATAR	25.962	46.581
KOOPERANT WMR UGOVOR-LAHMEYER GWK	17.984	37.455
CONSULTANT	82.233	113.997
QATAR OSTALI	49.708	15.688
OMAN		
SPONZOR OMAN	28.310	45.152
OMAN RENTE	3.499	5.595
OMAN OSTALI	24.976	16.241
EMIRATI		
EMIRATI RENTE	17.275	10.391
KONSULTANTI EMIRATI	18.003	14.944
OSTALI EMIRATI	16.860	6.507
SPONZOR EMIRATI	-	-
Svega	589.638	569.790
Ostale obaveze	742	
TOTAL:	680.135	628.497

Matično društvo nema date instrumente obezbeđenja plaćanja.

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Starosna struktura obaveza prema dobavljačima	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2018</i>	<i>2017</i>
Povezana pravna lica:		
a) Tekuća	15.233	39.448
b) Do 30 dana	1.290	399
c) 30 - 60 dana	1.155	
Svega	17.678	39.847
Dobavljači u zemlji:		
a) Tekuća	72.077	18.860
Svega	72.077	18.860
Dobavljači u inostranstvu:		
a) Tekuća	589.638	429.736
b) Do 30 dana	-	135.907
c) 30 - 60 dana	-	3.146
d) 60 - 90 dana	-	1.001
Svega	589.638	569.790
UKUPNO	679.393	628.497

8.5 Rizik od promene cena

Rizik od promene cena je rizik da će fer vrednost ili budući tokovi gotovine finansijskog instrumenta fluktuirati zbog promena tržišnih cena (koje nisu one koje nastaju usled kamatnog ili valutnog rizika), bilo da su te promene prouzrokovane faktorima specifičnim za pojedinačni finansijski instrument ili njegovog emitenta, ili da faktori utiču na sve slične finansijske instrumente kojima se trguje na tržištu

8.6 Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da će Matično društvo imati poteškoća da izmiruje dospele obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

U narednoj tabeli su prikazani najznačajniji pokazatelji likvidnosti Matičnog Društva i to:

- opšti ratio likvidnosti (količnik obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara obrtnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- rigorozni ratio likvidnosti (količnik likvidnih sredstava, pod kojima se podrazumevaju ukupna obrtna sredstva umanjena za zalihe i aktivna vremenska razgraničenja; i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara likvidnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- gotovinski ratio likvidnosti (količnik gotovine uvećane za gotovinske ekvivalente i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara gotovinskih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza; i
- neto obrtna sredstva (vrednosna razlika između obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza).

Izvođenje zaključaka o pokazateljima likvidnosti, dobijenih na osnovu ratio analize, pored ostalog, podrazumeva njihovo upoređivanje sa zadovoljavajućim opštim standardima, koji su, takođe, prikazani u narednoj tabeli.

Pokazatelji likvidnosti	Zadovoljavajući opšti standardi	2018	2017
Opšti ratio likvidnosti	2 : 1	1,99 : 1	2,26 : 1
Rigorozni ratio likvidnosti	1 : 1	1,65 : 1	2,24 : 1
Gotovinski ratio likvidnosti		0,21 : 1	0,52 : 1
Neto obrtna sredstva (u hiljadama dinara)		1.908.322	2.153.738

8.7 Upravljanje rizikom kapitala

Cilj upravljanja rizikom kapitala je da Matično društvo zadrži sposobnost da nastavi da posluje u neograničeno dugom roku, kako bi se vlasnicima Matičnog Društva obezbedio zadovoljavajući prinos (profit), uz očuvanje adekvatne strukture izvora sredstava, odnosno dobrog kreditnog boniteta.

Iako postoji više kriterijuma na osnovu kojih se mogu izvoditi zaključci o održivosti pretpostavke o dugoročnoj egzistenciji Matičnog Društva, sigurno da su rentabilno poslovanje, kao i zadovoljavajuća finansijska struktura, jedni od osnovnih kriterijuma.

Najbolji reprezent **rentabilnosti** je *stopa prinosa na prosečan sopstveni kapital*, koja pokazuje koliko Matično društvo ostvaruje prinosa na jedan dinar prosečno angažovanih sopstvenih sredstava. Pri izračunavanju ovog pokazatelja rentabilnosti, prosečan sopstveni kapital je određen kao aritmetička sredina vrednosti kapitala na početku i na kraju godine.

Pokazatelji rentabilnosti	u 000 dinara	
	2018	2017
Neto dobitak/gubitak	464.125	599.761
Prosečan kapital:		
a) Kapital na početku godine	3.514.128	3.755.194
b) Kapital na kraju godine	3.610.058	3.514.128
Svega	3.562.093	3.634.661
Stopa prinosa na kraju godine	13,03%	16,50%

Adekvatnost finansijske strukture se ogleda u visini i karakteru zaduženosti.

U narednim tabelama su prikazani najznačajniji pokazatelji finansijske strukture Matičnog Društva, i to:

- udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Matičnog Društva finansiran iz pozajmljenih izvora; i
- udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Matičnog Društva finansiran iz dugoročnih izvora.

Pokazatelji finansijske strukture	u 000 dinara	
	2018	2017
Obaveze	1.922.883	1.717.296
Ukupna sredstva	6.300.683	6.016.730
Udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava	0,31	0,29
Dugoročna sredstva:		
a) Kapital	3.610.058	3.514.128
b) Dugoročna rezervisanje i dugoročne obaveze	708.946	728.613
Svega	4.319.004	4.242.741
Ukupna sredstva	6.300.683	6.016.730
Udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava	0,69 : 1	0,71 : 1

Racio neto zaduženosti pokazuje koliko je svaki dinar neto zaduženosti Matičnog Društva pokriven kapitalom Matičnog Društva.

Pod neto zaduženošću se podrazumeva razlika između:

- ukupnih (dugoročnih i kratkoročnih) finansijskih obaveza Matičnog Društva (ukupna pasiva umanjena za kapital, dugoročna rezervisanja i odložene poreske obaveze Matičnog Društva i dodatog gubitka iznad visine kapitala); i
- gotovine i gotovinskih ekvivalenata.

Parametri za izračunavanje racia neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	u 000 dinara	
	2018	2017
Neto zaduženost:		
a) Obaveze	1.922.883	1.717.296
b) Gotovina i gotovinski ekvivalenti	399.785	892.890
Svega	2.322.668	824.406
Kapital	3.610.058	3.514.128
Racio neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	1 : 6,43	1 : 2,35

9. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA

Greške iz prethodnog perioda su izostavljeni ili pogrešno iskazani podaci iz finansijskih izveštaja Društva za jedan ili više perioda koji proizilaze iz neupotrebljavanja ili pogrešne upotrebe pouzdanih informacija koje su bile dostupne kada su finansijski izveštaji za date periode bili odobreni za izdavanje i za koje se moglo razumno očekivati da budu dobijene i uzete u obzir pri sastavljanju i prezentaciji tih finansijskih izveštaja.

Materijalno značajna greška otkrivena u tekućem periodu, koja se odnosi na prethodni period je ona greška koja ima značajan uticaj na finansijske izveštaje jednog ili više prethodnih perioda i zbog koje se ti finansijski izveštaji ne mogu više smatrati pouzdanim.

Matično društvo vrši retrospektivnu korekciju *materijalno značajnih grešaka* u prvom setu finansijskih izveštaja odobrenom za objavljivanje nakon otkrivanja tih grešaka, tako što će prepraviti uporedne iznose za prezentovan(e) raniji(e) period(e) u kojem(ima) su se greške dogodile; ili, ako se greška dogodila pre najranijeg prezentovanog prethodnog perioda, prepraviti početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji prezentovani prethodni period.

Ako je neizvodljivo utvrditi efekat greške iz određenog perioda na uporedne informacije za jedan ili više prezentovanih prethodnih perioda, Matično društvo prepravlja početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji period za koji je retrospektivno prepravljanje podataka izvodljivo (što može biti tekući period).

Naknadno *ustanovljene greške koje nisu materijalno značajne* ispravljaju se na teret rashoda, odnosno u korist prihoda perioda u kojem su greške identifikovane.

Materijalnost greške se procenjuje shodno relevantnim odredbama iz Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, po kojima materijalnost implicira da izostavljanje, ili pogrešno knjigovodstveno evidentiranje poslovne transakcije, može uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu finansijskih izveštaja.

U Društvu se materijalnost određuje shodno visini greške u odnosu na ukupni prihod. Materijalno značajna greška smatra se greška koja je u pojedinačnom iznosu ili u kumulativnom iznosu sa ostalim greškama **veća od 1,5% ostvarenog ukupnog prihoda Društva u prethodnoj godini.**

BILANS USPEHA**10. POSLOVNI PRIHODI****Prihodi od prodaje proizvoda i usluga**

Struktura prihoda od prodaje proizvoda i usluga	u 000 dinara	
	2018.	2017.
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga matičnim i zavisnim pravnim licima na domaćem tržištu	170	184
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga ostalim povezanim pravnim licima na domaćem tržištu	1.904	2.429
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu	666.046	439.667
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na inostranom tržištu	4.510.447	5.613.920
UKUPNO	5.178.567	6.056.200

Raspored ostvarenog prihoda po kompanijama dat je u sledećoj tabeli:

NAZIV	PRIHODI OD PRODAJE USLUGA
SRBIJA	
Povezana lica	2.074
EPS	362.445
Ostali	177.608
CNIM	125.993
INO KUPCI SRBIJA	38.013
TOTAL SRBIJA	706.133
QATAR	
Kahrama	1.645.535
Ostali	649.780
OMAN	
OETC	375.092
PAEW	223.226
OWSC	38.146
Ostali	31.878
EMIRATI	
DEWA	339.906
MERRAS	29.289
FEWA	203.211
Ostali	783.084

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

ADDC	12.832
TRANSCO	125.612
Ostali	14.843
INOSTRANSTVO	4.472.434
TOTAL:	5.178.567

11. TROŠKOVI MATERIJALA, GORIVA I ENERGIJE

Struktura troškova materijala, goriva i energije	u 000 dinara	
	2018.	2017.
b) Troškovi ostalog materijala (režijskog)	40.590	40.310
d) Troškovi jednokratnog otpisa alata i inventara	916	1.015
Svega	41.506	41.325
Troškovi goriva i energije:		
a) Troškovi goriva	70.419	64.961
b) Troškovi električne i toplotne energije	29.189	32.574
Svega	99.608	97.535
UKUPNO	141.114	138.860

Troškovi raspoređeni po kompanija nastanka troška su sledeći:

BHRN	188
EMIRATI	35.773
ENTEL	20.866
KATARK	58.474
OMAN	25.812
	141.114

12. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALIH LIČNIH RASHODA

Struktura troškova zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	u 000 dinara	
	2018.	2017.
Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	2.949.930	3.342.665
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	63.968	55.095
Troškovi naknada po autorskim honorarima	4.475	6.297
Troškovi naknada po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima	1.861	1.894
Troškovi naknada članovima upravnog i nadzornog odbora	2.835	2.724

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Ostali lični rashodi i naknade	66.765	63.860
Ukupno	3.089.834	3.475.259

Troškovi raspoređjeni po kompanija nastanka troška su sledeći:

BHRN	24
EMIRATI	1.019.685
ENTEL	414.068
KATARK	1.242.295
OMAN	413.761
	3.089.834

Ostali lični rashodi u iznosu od 66.765 hiljada RSD odnose se na:

NAKNADE TROSKOVA ZAPOSLENIMA ZA PREVOZ NA POSAO	5.272
NAKNADE TROSK.SL.PUTA - TROSKOVI PREVOZA,AVIO KARTE	6
NAKNADE TROSK.SL.PUTA - TROSKOVI NOCENJA	362
NAKNADE TROS.SL.PUTA - DNEVNICE	6.024
NAKNADE TROSK.SL.PUTA - OSTALI TROSKOVI	10
NAKNADE TROSKOVA ZAPOSLENIMA ZA KORISCENJE PRIVATNOG AUTA U SLUJBENE SVRHE	146
NAKNADE ZAPOSLENIMA TROSKOVA SMESTAJA I ISHRANE NA TERENU	565
DNEVNICE NA SLUJBENOM PUTU U INOSTRANSTVU	2.163
TROSKOVI NOCENJA U INOSTRANSTVU (HOTEL)	9.269
TROSKOVI PREVOZA U INOSTRANSTVU	201
TOPLI OBROK	40.090
STIPENDIJE I KREDITI UCENICIMA I STUDENTIMA	176
SOLIDARNA POMOC ZA RODJENJE DETETA ,PORODILJE	1.514
OSTALE NAKNADE, POKLON ZA 8. MART, RODJENJE DETETA...	967

13. TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA

Troškovi usluga na izradi učinaka odnose se na podizvodjače koje angažujemo za poslove za koje nemamo svoje kadrove ili za specijalizovane poslove koje rade samo određene firme. Po kompanija troškovi su sledeći:

Struktura proizvodnih troškova	u 000 dinara	
	2018.	2017.
Troškovi usluga na izradi učinaka	252.539	133.830
Troškovi transportnih usluga	234.704	250.815
Troškovi usluga održavanja	22.653	23.607
Troškovi zakupnina	281.542	340.889

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Troškovi sajmovi	1.506	13.617
Troškovi reklame i propagande	7.565	6.920
Troškovi ostalih usluga	18.147	19.868
Ukupno	818.656	789.546

Troškovi usluga na izradi učinakam po kompanijama je sledeći

BHRN	0
EMIRATI	32.762
ENTEL	136.718
KATARK	61.337
OMAN	21.723
	252.539

Po kompanija troškovi prevoza su sledeći:

BHRN	17
EMIRATI	66.930
ENTEL	15.557
KATARK	126.908
OMAN	25.292
	234.704

Po kompanija troškovi održavanja su sledeći:

BHRN	0
EMIRATI	1.337
ENTEL	1.005
KATARK	15.191
OMAN	5.120
	22.653

Troškovi zakupnina se, pre svega, odnose na zakup stanova u našim ino kompanijama. . Po kompanija troškovi su sledeći:

BHRN	1.336
EMIRATI	67.915
ENTEL	0
KATARK	192.544
OMAN	19.747
	281.542

Troškovi sajmovi u visini od 1.506 se odnose na troškove kompanije u Emiratima gde učestvujemo na svetskom sajmu energetike koji se održava u Duabiu pod nazivom VETEX.

Troškovi reklame i propagande se odnose na: troškove promocije, troškove reklame, uključujući i troškove ispitivanja tržišta, kao i troškove izrade prospekata i publikacija.

Po kompanija troškovi reklame i propagande su sledeći:

BHRN	0
-------------	----------

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

EMIRATI	922
ENTEL	5.757
KATARK	253
OMAN	634
	7.566

U okviru troškova ostalih usluga najznačajniji deo se odnosi na: troškove nabavki tendera, troškove kopiranja i troškove licenci

Po kompanija ostali troškovi su sledeći:

BHRN	0
EMIRATI	1.166
ENTEL	13.293
KATARK	665
OMAN	3.023
	18.147

14. TROŠKOVI AMORTIZACIJE I REZERVISANJA

Struktura troškova amortizacije i dugoročnih rezervisanja	u 000 dinara	
	2018.	2017.
Amortizacija nematerijalnih ulaganja	4.448	4.463
Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme	59.944	64.572
<i>Svega</i>	64.392	69.035
Troškovi rezervisanja:		
Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	49.714	49.270
Ostala rezervisanja	-	225.069
<i>Svega</i>	49.714	274.339
UKUPNO	114.106	343.374

Pre procene vrednosti nekretnina je uradjena godišnja amortizacija. Na dan 31.12.2018. godine urađena je procena rezidualne vrednosti i preostalog korisnog veka trajanja za nekretnine i opremu značajnije knjigovodstvene vrednosti.

Po kompanija troškovi amortizacije nematerijalnih ulaganja su sledeći:

BHRN	0
EMIRATI	351
ENTEL	2.498
KATARK	470

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

OMAN	1.129
	4.448
Po kompanija troškovi amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme su sledeći:	
BHRN	12
EMIRATI	4.222
ENTEL	17.372
KATARK	13.080
OMAN	25.258
	59.944

Na poziciji rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih uradjena je rezervacija prema zakonskim propisima zemalja u kojima imamo kompanije.

Po kompanija ti troškovi su sledeći:

BHRN	0
EMIRATI	0
ENTEL	4.855
KATARK	31.436
OMAN	13.423
	49.714

15. NEMATERIJALNI TROŠKOVI

Struktura nematerijalnih troškova	u 000 dinara	
	2018.	2017.
Troškovi neproizvodnih usluga	382.234	434.214
Troškovi reprezentacije	18.052	16.666
Troškovi premija osiguranja	51.455	67.790
Troškovi platnog prometa	26.878	72.003
Troškovi članarina	1.855	1.823
Troškovi poreza	14.418	52.958
Ostali nematerijalni troškovi	90.107	119.521
UKUPNO	584.999	764.975

U okviru **troškova neproizvodnih usluga** iskazani su troškovi: stručnog usavršavanja zaposlenih, zdravstvenih usluga, advokatskih usluga, konsalting usluga, revizije godišnjih računa i dr.

Po kompanija ti troškovi su sledeći:

BHRN	337
EMIRATI	84.647
ENTEL	12.993
KATARK	265.203
OMAN	19.053
	382.234

Troškovi reprezentacije se odnose na ugostiteljske usluge, poklone poslovnim partnerima, troškove reklamnih uzoraka i dr.

Po kompanija ti troškovi su sledeći:

BHRN	0
EMIRATI	2.556
ENTEL	10.610
KATARK	3.065
OMAN	1.822
	18.052

Najznačajniji deo **troškova premije osiguranja** se odnosi na troškove osiguranja imovine i lica.

Po kompanija ti troškovi su sledeći:

BHRN	280
EMIRATI	36.519
ENTEL	2.013
KATARK	7.160
OMAN	5.483
	51.455

Od ukupno iskazanih **troškova platnog prometa i bankarskih usluga**: na troškove platnog prometa se odnosi u 2018. godini 9.185 RSD, a na troškove bankarskih usluga (troškovi izdavanja bankarskih garancija) trošak u 2018. godini 17.693 hiljada RSD.

Po kompanija ti troškovi su sledeći:

BHRN	0
EMIRATI	8.494
ENTEL	4.883
KATARK	13.223
OMAN	278
	26.878

Troškovi članarina u visini od 1.855 hilj RSD se u najvećem delu odnose na razne članarine neophodne za rad u inostranstvu.

U okviru **troškova poreza** iskazani su troškovi: poreza na imovinu, naknada za korišćenje gradskog građevinskog zemljišta, i dr. Najznačajniji deo ovih troškova se odnosi na porez na imovinu i takse za uređenje građevinskog zemljišta u 2018. Godini 2.309 hiljada RSD.

U kompanijama se ti troškovi odnose na porez na dobit koji je plaćen po domicilnim propisima.

Po kompanija ti troškovi su sledeći:

BHRN	0
EMIRATI	14
ENTEL	2.696
KATARK	11.708
OMAN	0
	14.418

Ostali nematerijalni troškovi se odnose na: takse (administrativne, sudske i dr.), troškove stručne literature, troškove oglasa i tendera i sl. i troškove Holdinga.

Po kompanija ti troškovi su sledeći:

BHRN	0
EMIRATI	19.789
ENTEL	46.676

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

KATARK	18.239
OMAN	5.403
	90.107

16. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI

16.1 Finansijski prihodi

Struktura finansijskih prihoda	<i>u 000 dinara</i>	
	2018.	2017.
Finansijski prihodi od matičnih i zavisnih pravnih lica	143	32
Finansijski prihodi od ostalih povezanih lica	9	37
Prihodi od učešća u dobitku pridruženih pravnih lica i zajedničkih poduhvata	6.974	6.853
Ostali finansijski prihodi:		
b) Ostali finansijski prihodi	53.675	61.932
Prihodi od kamata (od trećih lica)	29.127	22.518
Pozitivne kursne razlike i prihodi po osnovu efekata valutne klauzule	3.630	5.010
Ukupno	93.558	96.382

Najznačajniji deo prihoda od kamata od trećih lica je kamata od banke za sredstva na računima i plasiranim sredstvima .

Prihodi od učešća u dobitku zavisnih pravnih lica u 2018. godini u visini od 6.974 hiljade RSD; je prihod od pripadajuće dobiti za 2018. godinu za kupljenih 20% udela ENERGOPLASTA DOO.

Ostali finansijski prihod u 2018. godini u visini od 53.675 hiljada RSD; predstavljaju 20% od profita firme Perl garden koja u ime i za račun vlasnika vila vrši izdavanje istih.

16.2 Finansijski rashodi

Struktura finansijskih rashoda	<i>u 000 dinara</i>	
	2018.	2017.
Finansijski rashodi iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	76	79
Finansijski rashodi iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	7	9
Rashodi od učešća u gubitku pridruženih pravnih lica i zajedničkih poduhvata	-	1.359
Ostali finansijski rashodi	-	
Rashodi kamata (prema trećim licima)	1.125	-
Negativne kursne razlike i rashodi po osnovu efekata valutne klauzule (prema trećim licima)	3.249	5.569
Ukupno	4.457	7.016

Najznačajniji deo **rashoda po osnovu kursnih razlika i efekata valutne klauzule** se odnosi na negativne efekte po osnovu faktura prema ino kupcima kao i kupcima sa valutnom klauzulom.

17. OSTALI PRIHODI I RASHODI

17.1 Ostali prihodi

Struktura ostalih prihoda	u 000 dinara	
	2018.	2017.
Dobici od prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	44	-
Prihodi od ukidanja dugoročnih i kratkoročnih rezervisanja	62.107	-
Ostali nepomenuti prihodi	1.237	984
Prihodi od smanjenja obaveza	-	30.490
Prihodi od usklađivanja vrednosti nekretnina, postrojenja i opreme	-	389
Ukupno	63.388	31.863

Najveća pozicija ostalih prihoda u visini od 62.107 hilj. RSD odnosi se na ukidanje rezervisanja u kompaniji Qatar za projekat koji je završen u 2018. godini.

Ostali nepomenuti prihodi u iznosu od 1.237 hiljada dinara se odnose na prihode od naplata sudskih sporova.

17.2 Ostali rashodi

Struktura ostalih rashoda	u 000 dinara	
	2018.	2017.
Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje namaterijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	3.389	6.207
Rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja	15.139	-
Ostali nepomenuti rashodi	25.007	25.093
Ukupno	43.535	31.300

Gubici po osnovu prodaje automobila su bili u Omanu i Kataru i iznose po zemljama: Oman 882 hilj RSD i Kataru 572 hilj RSD. Dok u zemlji gubici su nastali prilikom otudjenja bez naknade poslovnih baraka u visini od 1.935 hilj RSD.

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja u visini od 12.140 hilj RSD se odnosi na kompaniju Qatar i nastao je otpisom potraživanja iz 2013. godine od kompanije koje su bile iz UAE a koje sada zbog sankcija u Qataru su morale da zatvore svoje kompanije i da napuste Qatar. Ostatak u visini od 2.999 hilj RSD je nastao u kompaniji u Emrati.

Najznačajniji deo **ostalih nepomenutih rashoda** se odnosi na izdatke za humanitarne, kulturne i zdravstvene u 2018. godini 22.236 hiljada RSD, za donacije 2.722 hiljada RSD.

18. NETO DOBITAK/GUBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, EFEKTI PROMENE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE I ISPRAVKA GREŠAKA IZ RANIJIH GODINA

Neto dobitak poslovanja koje se obustavlja	u 000 dinara	
	2018.	2017.
Neto dobitak poslovanja koje se obustavlja	657	-
Neto gubitak poslovanja koje se obustavlja	-	53
Ukupno	657	53

19. DOBITAK PRE OPOREZIVANJA

Struktura bruto rezultata	u 000 dinara	
	2018.	2017.
Poslovni prihodi	5.178.567	6.056.200
Poslovni rashodi	4.748.709	5.512.014
Poslovni rezultat	429.858	544.186
Finansijski prihodi	93.558	96.382
Finansijski rashodi	4.457	7.016
Finansijski rezultat	89.101	89.366
Ostali prihodi	63.388	31.863
Ostali rashodi	43.535	31.300
Rezultat ostalih prihoda i rashoda	19.853	563
Neto dobitak poslovanja koje se obustavlja, promene računovodstvene politike i korekcije grešaka iz ranijeg perioda	657	0
Neto gubitak poslovanja koje se obustavlja, promene računovodstvene politike i korekcije grešaka iz ranijeg perioda	0	53
UKUPNI PRIHODI	5.336.170	6.184.445
UKUPNI RASHODI	4.796.701	5.550.383
DOBITAK/GUBITAK PRE OPOREZIVANJA	539.469	634.062

20. POREZ NA DOBITAK I NETO DOBITAK

Struktura obračuna poreza na dobitak i neto dobitak	u 000 dinara	
	2018.	2017.
Dobitak/(gubitak) pre oporezivanja	539.469	634.062
Usklađivanje i korekcija prihoda/(rashoda) u poreskom bilansu	12.866	39.288
Oporeziva dobit/ (gubitak)	552.335	673.350
Ostatak oporezive dobiti	552.335	673.350
Poreska osnovica	552.335	673.350
Obračunati porez (15% od poreske osnovice)	82.850	101.003
Ukupna umanjeno obračunatog poreza	-	30.868
Obračunati porez po umanju	82.850	70.135
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	539.469	634.062
Poreski rashod perioda	47.390	34.423
Odloženi poreski rashod/prihod perioda	-27.954	122
Neto dobitak/(gubitak)	464.125	599.761

21. ZARADA PO AKCIJI

Pokazatelj	u 000 dinara	
	2018.	2017.
Neto dobitak	464.125	599.761
Prosečan broj akcija tokom godine	422.495	422.495
Zarada po akciji (u dinarima)	1.099	1.420

Zarada po akciji izračunava se tako što se dobitak namenjen običnim akcionarima podeli sa prosečnim ponderisanim brojem običnih akcija u opticaju za period.

Ponderisan prosečni broj akcija za 2018. godinu iznosi 422.495, tako da zarada po akciji iznosi 1.099 RSD.

BILANS STANJA

22. NEMATERIJALNA IMOVINA

O P I S	Koncesije, patenti, licence, softveri i ostala prava	Goodwill	Avansi za nematerijalnu imovinu
	Kto (011+012)	Kto (013)	Kto (016)
NABAVNA VREDNOST			
Stanje 1. Januara tekuće godine	54.809	-	-
Korekcija početnog stanja			
Nove nabavke u toku godine	2.780		
Kursne razlike	1.707		
Ostala povećanja / (smanjenja)			
Stanje 31. decembra tekuće godine	59.296	-	-
ISPRAVKA VREDNOSTI			
Stanje 1. Januara tekuće godine	47.982	-	-
Korekcija početnog stanja			
Amortizacija za tekuću godinu	4.448		
Kursne rzlike	1.573		
Ostala povećanja / (smanjenja)			
Stanje 31. decembra tekuće godine	54.003	-	-
SADAŠNJA VREDNOST	5.293	-	-

Nove nabavke u visini od 2.780 hilj. RSD su kopovina novih programa neophodnih za rad i to u Srbiji 2.444 i u Omanu 336 hij. RSD.

23. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA**23.1 Nekretnine, postrojenja i oprema bez investicionih nekretnina**

O P I S	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	Ukupno osnovna sredstva
	Kto (022)	Kto (023)	Kto (026)	Grupa 02
NABAVNA VREDNOST				
Stanje 1. Januara tekuće godine	869.870	367.387	34.338	1.271.595
Korekcija početnog stanja				-
Nove nabavke u toku godine		24.615	24.615	49.230
Prenos na stalnu imovinu namenjenu prodaji			(24.615)	(24.615)
Otuđenje i rashodovanje		(17.244)		(17.244)
Kursne razlike	15.858	11.948		27.806
Ostala povećanja / (smanjenja)	(7.462)			(7.462)
UKUPNO:	878.266	386.706	34.338	1.299.310
ISPRAVKA VREDNOSTI				
Stanje 1. Januara tekuće godine	49.245	162.775	-	212.020
Korekcija početnog stanja				-
Amortizacija za tekuću godinu	11.151	48.793		59.944
Otuđenje i rashodovanje		(13.686)		(13.686)
Prenos na stalnu imovinu namenjenu prodaji				-
Kursne razlike	1.903	(1.592)		311
Ostala povećanja / (smanjenja)	-			-
UKUPNO:	62.299	196.290	-	258.589
SADAŠNJA VREDNOST	815.967	190.416	34.338	1.040.721

Na dan 31.12.2018. godine urađena je procena rezidualne vrednosti i preostalog korisnog veka trajanja za nekretnine i opremu značajnije knjigovodstvene vrednosti. Sa aspekta troškova amortizacije, u odnosu na prethodnu godinu nije bilo promena u 2018. godini na amortizaciji poslovne zgrade .

Fer vrednost objekata obično se utvrđuje procenom koju vrše nezavisni kvalifikovani procenitelji na osnovu tržišnih dokaza. Fer vrednost objekata je obično njihova tržišna vrednost koja se utvrđuje procenom.

Matično društvo u svojim poslovnim knjigama ima sledeće „objekte“ koji se iskazuju po revalorizovanoj vrednosti na dan procene:

Poslovna zgrada Energoprojekt

Poslovna zgrada Energoprojekt iskazana je po fer vrednosti na dan 31. decembra 2018. godine u iznosu od 488.898 hiljada RSD, u skladu sa procenom sprovedenom od strane eksternog nezavisnog kvalifikovanog procenitelja.

U 2018. godini su evidentirani troškovi amortizacije. Korisni vek upotrebe predmetnog „objekta“ je 100 godina (preostali korisni vek upotrebe je 63 godina).

Nove nabavke u iznosu od 24.615 hiljada dinara odnose se na nabavke u zemlji:

automobila u visini 3.180 hiljada dinara, nameštaja u visini 3.762 hiljade dinara, računara u visini 10.439 hiljada dinara i ostalih sredstava u zemlji u visini 1.651 hiljada dinara

i nabavke u kompanijama i to:

u Kataru računara u visini 283 hiljada dinara;

u Omanu automobila u visini 3.167 hiljada dinara i računara u visini 97 hiljada dinara;

u Emiratima računara u visini 1.912 hiljada dinara, ostalih sredstava u zemlji u visini 124 hiljade dinara

Otuđenje postrojenja i opreme u iznosu od 17.244 odnose se na zemlju:

Za nameštaj u visini 147 hiljada dinara

u Kataru računara u visini 2.414 hiljada dinara i automobila visini 3.437 hiljada dinara ;

u Omanu automobila u visini 11.246 hiljada dinara

23.2 Investicione nekretnine

Investicione nekretnine	u 000 dinara	
	2018.	2017.
Stanje na dan 1. januar	-	1.924
Stanje na dan 31. decembra	-	1.924

Na osnovu Odluke Odbora direktora sa 39. sednice od 27.04.2018. izvršeno je isknjiženje baraka u bloku 11A.

24. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Struktura dugoročnih finansijskih plasmana	u 000 dinara	
	2018.	2017.
Učešća u kapitalu pridruženih pravnih lica i zajedničkim poduhvatima	98.454	98.680
Dugoročni plasmani u inostranstvu	129.105	65.847
UKUPNO	227.559	164.527

Učešća u kapitalu

Učešća u kapitalu zavisnih, pridruženih pravnih lica i zajedničkim poduhvatima vrednuju se prema metodi nabavne vrednosti. Matično društvo priznaje prihod samo u onoj meri u kojoj stekne pravo da primi svoj deo iz raspodele neraspoređenog neto dobitka korisnika ulaganja, do koje dođe nakon dana kada ga je Matično društvo steklo.

Matično društvo ima 20% učešća u Eneplast doo što iznosi 98.454

Ostali dugoročni finansijski plasmani

Ostali dugoročni plasmani u inostranstvu s se odnose na:

- depozite za garancije
- depoziti za vize radnika
- depoziti za rentirane stanove

Po kompanijama to izgleda ovako:

BHRN	0
EMIRATI	103.271
ENTEL	0
KATARK	25.224
OMAN	610
	129.105

Depoziti za garancije banaka u iznosu od 109.394 hiljada dinara se odnose na kompaniju Qatar u visini od 22.864 hiljada dinara i Energoconsult L.L.C., Abu Dhabi, UAE: 86.530 hiljada dinara).

Ostali dugoročni finansijski plasmani se odnose na depozite za stanove iznajmljene u kompanijama i na depozite za vize radnika na radu u inostranstvu. Na depozite za stanove odnosi se iznos od 6.029 hiljada dinara i to po kompanijama Qatar u visini od 2.360 hiljada dinara, Energoconsult L.L.C., Abu Dhabi, UAE: 3.058 hiljada dinara i kompanija Oman 611 hiljada dinara.

Na depozite za vize radnika odnosi se iznos od 13.682 hiljada dinara i to je sve u kompaniji Energoconsult L.L.C., Abu Dhabi, UAE.

25. DUGOROČNA POTRAŽIVANJA

Struktura dugoročnih potraživanja	u 000 dinara	
	2018.	2017.
Ostala dugoročna potraživanja	1.197.656	917.268
UKUPNO	1.197.656	917.268

Kod dugoročnih potraživanja za retenšn su iskazana potraživanja od kupaca za retenšn koji je uglavnom 10% od fakturisane vrednosti. On se može naplatiti tek po završetku svih radova na određenom projektu na koji se isti odnosi.

Struktura potraživanja za retenšn na dan 31.12.2018. godine po kompanijama je sledeći:

Kompanija ENERGOPROJEKT ENTEL Qatar 948.859 hilj. RSD i on se odnosi na projekte vezane za KAHRAMU.

Kompanija ENERGOPROJEKT ENTEL OMAN L.L.C 108.309 hilj. RSD

Po kupcima to izgleda ovako:

OETC	54.289
PAEW	26.577
OWSC	25.344
ostali	2.099

Kompanija ENERGOCONSULT EMIRATI L.L.C 140.488 hilj. RSD

Po kupcima to izgleda ovako:

OSTALI	89.908
TRANSCO	1.984
MERAS	14.571
DEWA	34.026

26. ZALIHE

Struktura zaliha	u 000 dinara	
	2018.	2017.
e) Plaćeni avansi za usluge	10.216	28.101
UKUPNO	10.216	28.101

27. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE

Potraživanja po osnovu prodaje	u 000 dinara	
	2018.	2017.
Kupci u zemlji - matična i zavisna pravna lica	-	17
Kupci u zemlji - ostala povezana lica	-	192
Kupci u zemlji	149.533	200.869
Kupci u inostranstvu	1.252.792	1.376.662
UKUPNO	1.402.325	1.577.740

Knjigovodstvena vrednost potraživanja po osnovu prodaje klasifikovanih kao Potraživanja i zajmovi, odgovara njihovoj fer vrednosti.

Matično društvo nema nikakva obezbeđenja potraživanja po osnovu prodaje.

Stanja ovog konta po kompanijama je:

BHRN	0
EMIRATI	486.100
ENTEL	176.595
KATARK	569.510
OMAN	170.122
	1.402.325

Kompanija Energoconsult L.L.C., Abu Dhabi, UAE 486.100 hiljada RSD, i najzačajniji kupci su

ADDC	9.752
TRANSCO	24.391
OTHER	8.767
DEWA Contracts	181.089
MERASS	41.848
Developers	220.253
	486.100

Kompanija Energoprojekt Entel L.L.C., Muskat, Sultanat Oman 170.122 hiljada RSD i najzačajniji kupci su

OETC	66.184
PAEW	76.123
OWSC	14.757
OSTALI	13.058
	170.122

Kompanija Energoprojekt Entel L.L.C., Doha, Qatar 569.510 hiljada RSD, i najzačajniji kupci su

FAZA 11	46.284
FAZA 12	176.182
FAZA 13	69.631

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

MEGA REZERVOARI	68.761
OSTALI	208.652
	569.510

U zemlji je to MINISTARSTVO FINANSIJA SEKTOR ZA UGOVARANJE I FINANSIRANJE PROGRAMA IZ SREDSTAVA EVROPSKE UNIJE a iznos je 27.062 hiljade RSD.

POTRAŽIVANJA IZ SPECIFIČNIH POSLOVA

Potraživanja iz specifičnih poslova	u 000 dinara	
	2018.	2017.
Ostala potraživanja od drugih pravnih lica	55.605	209
UKUPNO	55.605	209

Na ovoj poziciji su potraživanja za neplaćenu obavezu Perl Gardena u visini od 55.605 hiljada RSD.

28. DRUGA POTRAŽIVANJA

Struktura drugih potraživanja	u 000 dinara	
	2018.	2017.
c) Potraživanja za ugovorenu i zateznu kamatu od drugih pravnih lica	12	98
<i>Svega</i>	12	98
Potraživanja od zaposlenih	113.108	70.989
Potraživanja za naknade zarada koje se refunfiraju	1.783	1.667
UKUPNO	114.903	72.754

Na poziciji potraživanja od zaposlenih u visini od 113.108 hiljada RSD je unapred isplaćena otpremnina free lancer radnicima na radu u Qataru a u skladu sa lokalnim propisima.

29. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Ostali kratkoročni finansijski plasmani:	u 000 dinara	
	2018.	2017.
Ostali kratkoročni finansijski plasmani	1.189.127	1.174.832
Ukupno	1.189.127	1.174.832

Ostali kratkoročni finansijski plasmani uključuju deponovana sredstva kod poslovnih banaka i nije moguće razročenje u svakom trenutku i iznose 1.189.127 hiljada dinara, po osnovu deponovanih sredstva

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

kod stranih poslovnih banaka, u kompanijama Energoprojekt Entel Qatar: 996.168 hiljada dinara, po kamati od 1,25% do 1,75% na godišnjem nivou i Energo Consult LLC Abu Dabi, UAE: 192.959 hiljada dinara, po kamati od 0,80% do 1,35% na godišnjem nivou.

30. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA

Struktura gotovinskih ekvivalenata i gotovine	u 000 dinara	
	2018.	2017.
U dinarima:		
Tekući računi	3.128	26.198
Blagajna	607	150
<i>Svega</i>	3.735	26.348
U stranoj valuti:		
Devizni račun	393.280	866.032
Blagajna	2.770	468
Ostalo	-	42
<i>Svega</i>	396.050	866.542
Ukupno	399.785	892.890

U okviru **tekućih dinarskih i deviznih računa** Matičnog Društva iskazan su sredstva: u poslovnim bankama u zemlji (Raiffaisen bank, Direktna banke, NLB banke i Erste Banke) na deviznim računima (Doha banka, ADCB Bank Dubai i Abu Dhabi, Bank Oman i Ahli united bank na Bahreinu)

Stanja ovog konta po kompanijama je:

BHRN	6.843
EMIRATI	170.816
ENTEL	10.829
KATARK	159.388
OMAN	51.908
	399.785

31. POREZ NA DODATU VREDNOST AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Porez na dodatu vrednost	u 000 dinara	
	2018.	2017.
Porez na dodatu vrednost	136	-
Ukupno	136	-

32. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Struktura aktivnih vremenskih razgraničenja	u 000 dinara	
	2018.	2017.
Unapred plaćeni troškovi:		
Unapred plaćeni troškovi - matična i zavisna pravna lica	164	166
Unapred plaćeni troškovi - ostala povezana pravna lica	-	2.220
Unapred plaćene pretplate na stručne publikacije	70	2.071
Unapred plaćeni troškovi zakupnine	71.553	89.244
Unapred plaćene premije osiguranja	25.477	6.360
Ostali unapred plaćeni troškovi	47.082	140
Svega	144.346	100.201
Ostala aktivna vremenska razgraničenja	-	19.880
Svega	0	19.880
Potraživanja za nefakturisani prihod	513.011	-
UKUPNO	657.357	120.081

Unapred plaćeni troškovi zakupnine na ovom kontu su iskazani unapred plaćeni troškovi zakupnine. Oni se odnose na iznajmljivanje poslovnog prostora za naše kancelarije i stanova za naše radnike u našim kompanijama. Ugovori o zakupu su višegodišnji sa plaćanjem zakupa jednu godinu unapred i uglavnom se plaćaju na tromesečnom nivou. U kompaniji Qatar i u Emiratima ima plaćanja za poslovni prostor dok u Omanu nema zakupa poslovnog prostora.

Stanja ovog konta po kompanijama je:

BHRN	0
EMIRATI	30.826
ENTEL	0
KATARK	36.117
OMAN	4.610
	71.553

Unapred plaćene premije osiguranja na ovom kontu su iskazani unapred plaćeni troškovi osiguranja projekata i zdravstvenog osiguranja radnika na radu u kompanijama. Zdravstveno osiguranje radnika je obavezno po Zakonoma zemalja u kojima imamo kompanije

BHRN	399
EMIRATI	15.782
ENTEL	1.967
KATARK	4.125
OMAN	3.204
	25.477

Ostali unapred plaćeni troškovi se odnose na unapred plaćane troškove renta cara, troškova najma licenci.

BHRN	0
EMIRATI	841
ENTEL	144
KATARK	41.791
OMAN	2.060
	44.836

Ostala aktivna vremenska razgraničenja u visini od 2.246 se odnose se odnose na unapred plaćane školarine i to u kompaniji Qatar 1.624 hiljade RSD i u kompaniji Oman 622 hiljade RSD.

Potraživanja za nefakturisani prihod su prihodi koji su fakturisani u 2019. godini a radovi su se odnosili na 2018. godinu u skladu sa MSFI 15. Prihodi po kompanijama su sledeći:

BHRN	0
EMIRATI	42.200
ENTEL	119.818
KATARK	350.993
OMAN	0
	513.011

BILANS STANJA

33. KAPITAL

OPIS	Osnovni kapital	Rezerve	Revalorizaci-one rezerve	Nerealizovani dobiti/gubici po osnovu HoV	Neraspoređeni dobitak	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2017. godine	173.223	24.089	359.655	49.611	3.148.616	3.755.194
Neto dobitak za godinu					599.761	599.761
Ukupan sveobuhvatni rezultat za 2017.	173.223	24.089	359.655	49.611	3.748.377	4.354.955
Korekcije		(207)	(2.789)	(112.573)	(412.612)	(528.181)
Raspodela dobiti					(312.646)	(312.646)
Stanje na dan 31. decembra 2017.	173.223	23.882	356.866	(62.962)	3.023.119	3.514.128
Neto dobitak za godinu					463.859	463.859
c) Ostalo - nivelacija sadašnje vred., MRS 12 i dr.					867	867
Svega - ostali sveobuh.rezultat					867	867
Ukupan sveobuhvatni rezultat za 2018.	173.223	23.882	356.866	(62.962)	3.487.845	3.978.854
Korekcije		49	734	112.906	18.172	131.861
Raspodela dobiti					(500.657)	(500.657)
Stanje na dan 31. decembra 2018.	173.223	23.931	357.600	49.944	3.005.360	3.610.058

a) Osnovni kapital

Registrovani iznos osnovnog kapitala Matičnog Društva kod Agencije za privredne registre (broj registracije 8049/2005 od 30.03.2005 godine) iznosi 173.223 hiljada RSD.

Prema evidenciji Centralnog registra hartija od vrednosti ISIN RSEPEN41315, registrovano stanje vlasništva akcija ENERGOPROJEKT ENTEL AD na dan 31.12.2018. godine prikazano je u narednoj tabeli.

Struktura osnovnog kapitala	u 000 dinara	
	2018.	2017.
Aksijski kapital :	173.223	173.223
a) Aksijski kapital matična, zavisna i ostala povezana pravna lica ENERGOPROJEKT HOLDING 86,26	149.426	149.426
b) Aksijski kapital eksterno OSTALI AKCIONARI	23.797	23.797
<i>Svega</i>	<i>173.223</i>	<i>173.223</i>
UKUPNO	173.223	173.223

Aksijski kapital čini 422.495 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrednosti od 173.223 hiljada RSD), odnosno pojedinačne knjigovodstvene vrednosti od 410,00 RSD.

Aksijski kapital - obične akcije obuhvataju osnivačke i, u toku poslovanja, emitovane akcije sa pravom upravljanja, pravom na učešće u dobiti akcionarskog Matičnog Društva i na deo stečajne mase u skladu sa aktom o osnivanju, odnosno odlukom o emisiji akcija.

Akcijama Matičnog Društva se trguje na regulisanom tržištu na "Open market-u" Beogradske berze.

b) Rezerve

Struktura rezervi	u 000 dinara	
	2018.	2017.
Zakonske rezerve	22.744	22.744
Statutarne i druge rezerve	1.187	1.138
Ukupno	23.931	23.882

Zakonske rezerve su obavezno formirane do 2004 godine, tako sto se svake godine iz dobitka unosilo najmanje 5% dok rezerve ne dostignu najmanje 10% osnovnog kapitala, a nakon toga su formirane na osnovu opšteg akta Društva.

Druge rezerve su formirane u kompaniji Oman na osnovu domicilnih propisa.

c) **Revalorizacije rezerve po osnovu revalorizacije nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme**

Struktura revalorizacionih rezervi po osnovu nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	u 000 dinara	
	2018.	2017.
a) Revalorizacije rezerve po osnovu revalorizacije nekretnina - poslovna zgrada Energoprojekt	333.126	332.177
b) Revalorizacije rezerve po osnovu revalorizacije ostalih nekretnina	15.989	15.337
<i>Svega</i>	349.115	347.514
Revalorizacije rezerve po osnovu revalorizacije investicionih nekretnina	-	867
Ostale revalorizacije rezerve	8.485	8.485
UKUPNO	357.600	356.866

d) **Nerealizovani dobitci po osnovu hartija od vrednosti i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata (potražna salda računa 33 osim 330)**

Struktura nerevalorizacionih dobitaka po osnovu HOV i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata (potražna salda računa 33 osim 330)	u 000 dinara	
	2018.	2017.
Dobici ili gubici po osnovu preračuna finansijskih izveštaja inostranog poslovanja	49.944	-62.962
UKUPNO	49.944	-62.962

Dobici ili gubici po osnovu preračuna finansijskih izveštaja nastaju kao kursna razlika zbog primene različitih kurseva u kompanijama u bilansu uspeha (prosečni) i bilansu stanja (završni kurs) kao i kod izbijanja međusobnih odnosa matičnog društva.

e) **Neraspoređeni dobitak**

Struktura neraspoređenog dobitka	u 000 dinara	
	2018.	2017.
Neraspoređeni dobitak ranijih godina:		
a) Stanje na dan 01. januar	3.023.119	3.148.616
b) Korekcija dobitka po osnovu poreza na dobitak	0	-7.516
c) Ostale korekcije (MRS 12 i dr.)	0	-983

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

d) kursne razlike	-19.269	-434.435
Energoplast	37.175	30.322
e) Raspodela dobitka	-500.657	-312.646
<i>Svega</i>	2.540.368	2.423.358
Neraspoređeni dobitak tekuće godine	464.992	599.761
UKUPNO	3.005.360	3.023.119

Raspodela neraspoređenog dobitka izvršena je shodno Odluci 27. PONOVLJENE REDOVNE SEDNICE SKUPSTINE ENERGOPROJEKT ENTEL AD održane 28.06.2018.godine

34. DUGOROČNA REZERVISANJA

Struktura dugoročnih rezervisanja	Troškovi u garantnom roku	Troškovi za zadržane kaucije i depozite	Naknade i druge beneficije zaposlenih	UKUPNO
Stanje na dan 01. januara prethodne godine	378.318		201.683	580.001
Dodatna rezervisanja	225.069		49.270	274.339
Kursne razlike	- 72.025		- 30.089	- 102.114
Iskorišćeno u toku godine			- 28.040	- 28.040
Stanje na dan 31. decembra prethodne godine	531.362	-	192.824	724.186
Dodatna rezervisanja	-		49.714	49.714
Kursne razlike	18.633		9.428	28.061
Iskorišćeno u toku godine	-		- 32.659	- 32.659
Ukidanje neiskorišćenih iznosa	- 62.107			- 62.107
Stanje na dan bilansa	487.888	-	219.307	707.195

34.1 Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih

Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih (rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom odlaska u penziju), su iskazana na osnovu aktuarskog obračuna izvršenog na dan 31.12.2018. godine.

Prilikom projekcija korišćen je deduktivni pristup, odnosno sva preduzeća su posmatrana kao celina, i na osnovu opštih pravilnosti, i korišćenjem broja radnika „kao ključa“, izvršena je alokacija na konkretne privredne subjekte. Uzevši u obzir da su sva zavisna preduzeća u većinskom vlasništvu istog privrednog subjekta, primenjeni pristup je objektivn i rezultati projekcija se mogu uvažiti kao očekivani.

Smanjenje iznosa rezervisanja po osnovu sadašnje vrednosti otpremnina (za 4,31%), u bilansu stanja na dan 31.12.2018. godine u odnosu na dan 31.12.2017. godine je posledica promene više faktora od kojih:

- s jedne strane, promena pojedinih faktora utiče na povećanje iznosa rezervisanja (povećanje prosečno očekivane otpremnine za 5,19%); a
- s druge strane strane, promena pojedinih faktora utiče na snižavanje iznosa rezervisanja (smanjenje ukupnog broja zaposlenih za 5,74% i smanjenje prosečnih godina staža provedenih u Preduzeću za 3,06%).

Pored navedenog, promena u strukturi rezervisanja po konkretnim preduzećima je rezultat promene alikvotnog dela učešća broja zaposlenih u pojedinim preduzećima u ukupnom broju zaposlenih celog Preduzeća.

Postupak projekcije rezervisanja, uvažavanjem relevantnih odredbi MRS 19, obavlja se u više sledećih koraka:

- prvo, shodno polu, ukupnim godinama staža radnika i godinama staža u Preduzeću; uvažavanjem očekivane godišnje stope fluktuacije i mortaliteta (procenjena godišnja stopa fluktuacije i mortaliteta), procenjen je broj zaposlenih koji će iskoristiti pravo na otpremninu, kao i period kada će navedene naknade zaposleni primiti,
- drugo, uvažavajući odredbe Kolektivnog ugovora Preduzeća, procenjena je visina otpremnine za svaku godinu staža, koje su bile aktuelne na datum bilansa stanja i
- treće, svodjenje na sadašnju vrednost očekivanih odliva za otpremnine vršena je primenom diskontnog faktora, koji predstavlja količnik diskontne stope i očekivanog rasta zarada.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se, od početka 2015. godine, shodno odredbama aktuelnog Kolektivnog ugovora, u Preduzeću isplaćuju na osnovu člana 57 Kolektivnog ugovora, po kome je Poslodavac dužan da zaposlenom isplati otpremninu pri odlasku u penziju u visini dve prosečne bruto zarade u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za statistiku. Shodno aktuelnim zakonskim propisima, navedeni iznos je neoporeziv.

Kako je za određivanje sadašnje vrednosti (nedospelih) otpremnina neophodan podatak o godišnjoj diskontnoj stopi, kao i podatak o prosečnom godišnjem rastu zarada u Republici Srbiji, u nastavku će se precizirati navedene veličine.

Za godišnju diskontnu stopu je prihvaćena stopa od 7%.

U paragrafu 83, MRS 19, se eksplicitno navodi da stopa koja se koristi za diskontovanje treba da bude određena u skladu sa tržišnim prinosima na datum Bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice. U zemljama gde ne postoji razvijeno tržište za ovakve obveznice treba koristiti tržišne prinose (na datum Bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok obveznica treba da bude u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja.

Kako je finansijsko tržište u Srbiji nedovoljno razvijeno, najrealnije je kao reper za određivanje diskontne stope na datum bilansa stanja koristiti godišnji prinos koji se ostvaruje kupovinom državnih hartija od vrednosti čiji je garant Republika Srbija. Shodno navedenom, diskontna stopa je određena

uvažavanjem godišnjeg prinosa na dugoročnije državne hartije od vrednosti, emitovanim od strane Uprave za javni dug Ministarstva finansija Republike Srbije, koje su ostvarene u relevantnom periodu. Godišnji prinos na desetogodišnje dinarske hartije od vrednosti, emitovane 10.07.2018. godine iznosio je 4,85%; dok je godišnji prinos na petogodišnje dinarske hartije od vrednosti emitovane 11.09.2018. godine iznosio 3,74%. Ekstrapolacijom krive prinosa na duži rok (obzirom da je rok dospeća repernih hartija od vrednosti kraći od prosečnog procenjenog roka dospeća primanja koja su predmet ovog obračuna), a što je zahtevano paragrafom 86, MRS 19, usvojen je realan godišnji prinos u visini od oko 4%.

Godišnji očekivani rast zarada u Republici Srbiji je planiran na nivou od 4%.

Godišnja diskontna stopa i godišnji rast zarada zavise od stope inflacije.

Memorandumom Narodne banke Srbije o ciljanim stopama inflacije do 2021. godine, usvojenim od strane Izvršnog odbora Narodne banke Srbije, utvrđena je ciljana stopa ukupne inflacije (sa dozvoljenim odstupanjem), merena godišnjim procentualnim promenama indeksa potrošačkih cena, za period od januara 2019. do decembra 2021. godine, u visini od 3%, sa dozvoljenim odstupanjem (pozitivnim i negativnim) od 1,5 procentnih poena.

Dakle, rezervisanje će se proceniti shodno planiranoj godišnjoj inflaciji od 3%. Iz navedenog sledi da je u Republici Srbiji planiran dugoročni godišnji rast realnih zarada od 1%, što je, obzirom na planiran rast društvenog proizvoda u narednom periodu (Izvor: Vlada Republike Srbije "Fiskalna strategija za 2019. godinu sa projekcijama za 2020. i 2021. godinu"), realno ostvarivo.

Ako bi u budućnosti došlo do promene stope inflacije, primenjena logika rezultirala bi promeni nominalnih zarada, ali takođe i diskontne stope (koja je dominantno opredeljena stopom inflacije), tako da ta promena ne bi dovela do promene rezultata prezentiranih u ovom materijalu. Primenjen metodološki postupak, koji za rezultantu ima dugoročno planiran godišnji rast zarada u Republici Srbiji od 4% i dugoročnu godišnju diskontnu stopu od 7%, pretpostavlja istu inflaciju u celom budućem periodu. Ova pretpostavka je i zahtevana paragrafom 78, MRS 19.

34.2 Dugoročna rezervisanja za troškove u garantnom roku

Rezervisanja za troškove u garantnom roku su ukalkulisana na osnovu najbolje procene rukovodstva i na osnovu prethodnog iskustva, i očekuje se da budu plativa u periodu manjem od 5 godina. Konačni iznos obaveze koja će se platiti može biti različit od one koja je rezervisana u zavisnosti od budućih razvoja događaja. Ova rezervisanja nisu diskontovana pošto uticaj diskontovanja nije materijalno značajan. Pojašnjena data u Napomeni broj 14.

35. DUGOROČNE OBAVEZE

Struktura dugoročnih obaveza	Kamatna stopa	u 000 dinara	
		2018.	2017.
Obaveze prema ostalim povezanim pravnim licima		-	1.142
Obaveze po osnovu finansijskog lizinga	5%	1.370	3.285
Ostale dugoročne obaveze		381	-
UKUPNO		1.751	4.427

Obaveze po osnovu finansijskog zakupa se otplaćuju na period od 5 godina i uz kamatnu stopu koja je 5%. Kao sredstvo obezbeđenja urednog izmirenja obaveza po osnovu finansijskog zakupa, Matično društvo je deponovalo čekove-novčana sredstva u iznosu od RSD 1.370 hiljada.

Ostale dugoročne obaveze: 381 hiljada dinara su proistekle iz dobijanja polise osiguranja za projekat koji traje 6 godina sa SAVA OSIGURANJEM.

36. KRATKOROČNE OBAVEZE

Struktura kratkoročnih obaveza	Kamatna stopa	u 000 dinara	
		2018.	2017.
Deo dugoročnih obaveza koje dospevaju do jedne godine		2.816	4.288
UKUPNO		2.816	4.288

Obaveze po osnovu finansijskog zakupa se otplaćuju na period od 5 godina i uz kamatnu stopu koja je 5%. Kao sredstvo obezbeđenja urednog izmirenja obaveza po osnovu finansijskog zakupa. Iznos od 2.816 hiljade RSD je deo obaveza koji dospeva do jedne godine.

37. PRIMLJENI AVANSI, DEPOZITI I KAUCIJE

Struktura primljenih avansa, depozita i kaucija	u 000 dinara	
	2018.	2017.
Primljeni avansi od drugih pravnih lica u zemlji	45.731	3.944
Primljeni avansi od drugih pravnih lica u inostranstvu	50.124	17.488
UKUPNO	95.855	21.432

38. OBAVEZE IZ POSLOVANJA

Obaveze iz poslovanja	u 000 dinara	
	2018.	2017.
1. Dobavljači - matična i zavisna pravna lica u zemlji	686	30.512
3. Dobavljači - ostala povezana pravna lica u zemlji	16.992	9.335
5. Dobavljači u zemlji	72.077	18.860
6. Dobavljači u inostranstvu	589.638	569.790
7. Ostale obaveze iz poslovanja	742	-
UKUPNO	680.135	628.497

Obaveze prema dobavljačima ne sadrže kamatu.

Rukovodstvo Matičnog Društva smatra da iskazana vrednost obaveza iz poslovanja odražava njihovu fer vrednost na dan bilansa stanja.

Starosna struktura obaveza prema dobavljačima data je u okviru Napomene 8.4.

Stanja ovog konta po kompanijama je:

BHRN	509
EMIRATI	52.136
ENTEL	105.989
KATARK	464.716
OMAN	56.784
	680.135

39. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE

Struktura ostalih kratkoročnih obaveza	u 000 dinara	
	2018.	2017.
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada	409.591	376.059
Druge obaveze:		
a) Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja	-	14.406
b) Obaveze za dividende	9.738	-
d) Obaveze prema zaposlenima	17.424	11.550
e) Obaveze prema direktoru, odnosno članovima organa upravljanja i nadzora	139	181
h) Ostale razne obaveze	48	12
UKUPNO	436.940	402.208

Obaveze po osnovu zarada i ostale nepomenute obaveze se najvećim delom odnose na obaveze (neto, porezi i doprinosi, obaveze Komorama) za decembarsku zaradu, koja je u Matičnom društvu isplaćena u januaru naredne godine.

BHRN	0
EMIRATI	156.602
ENTEL	41.084
KATARK	178.266
OMAN	33.639
	409.591

Obaveze za neisplaćene dividende u visini od 9.738 hiljada RSD (razlog: akcionari nisu otvorili račune za svoje hartije od vrednosti). Iznos od 3.322 hiljada RSD se odnosi na neisplenu dividendu za 2017. godinu dok je ostatak za sve ostale godine kada smo isplaćivali dividendu.

Rukovodstvo Matičnog Društva smatra da iskazana vrednost ostalih kratkoročnih obaveza odgovara njihovoj fer vrednosti na dan bilansa stanja.

40. OBAVEZE PO OSNOVU POREZA NA DODATU VREDNOST,

Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost	u 000 dinara	
	2018.	2017.
Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost	17.051	15.138
Ukupno	17.051	15.138

41. OBAVEZE ZA OSTALE POREZE, DOPRINOSE I DRUGE DAŽBINE

Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine	u 000 dinara	
	2018.	2017.
Obaveze za porez iz rezultata	616.965	582.719
Ukupno	616.965	582.719

Najvećii deo obaveza za porez iz rezultata je nastao u kompaniji Qatar i iznosi od 613.146 hiljada RSD, proističe iz obaveze za nepriznate troškove HO od strane lokalne poreske uprave i nije se u lokalnoj valuti menjao iznos već razlika potiče iz kursni razlika.

42. Pasivna vremenska razgraničenja

Pasivna vremenska razgraničenja	u 000 dinara	
	2018.	2017.
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	71.370	58.587
Ukupno	71.370	58.587

Pasivna vremenska razgraničenja su u visini od 71.053 obaveza za retenšn našeg podizvodjača za projekat Mega rezervoari u Qataru.

43. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA I OBAVEZE

ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	u 000 dinara	
	2018.	2017.
ODLOŽENA PORESKA OBAVEZA	60.547	61.120
Ukupno	60.547	61.120

Odložene poreske obaveze koje su iskazane na dan 31. decembra se odnose na *oporezive privremene razlike* između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Naime, usled različitih odredbi na bazi kojih se u Društvu određuje računovodstvena amortizacija (shodno odredbama profesionalne regulative, MRS/MSFI i dr.) i odredbi kojima se određuje poreska amortizacija (Shodno Zakonu o porezu na dobit pravnih lica), Matično društvo će u budućem periodu platiti veći porez na dobitak nego što bi platilo da mu se sa aspekta poreskog zakonodavstva prizna stvarno iskazana knjigovodstvena amortizacija. Iz navedenog razloga, Matično društvo priznaje odloženu poresku obavezu, koja predstavlja porez na dobitak koji će biti plativ kada Matično društvo „povrati“ knjigovodstvenu vrednost sredstava.

Iznos odloženih poreskih obaveza izračunat je množenjem visine oporezive privremene razlike na kraju godine sa stopom poreza na dobit Matičnog Društva (15%).

Na osnovu promena stanja odloženih poreskih sredstava i obaveza u 2018. godini, može se zaključiti da je u neto efektu došlo do smanjenja stanja odloženih poreskih obaveza u odnosu na prethodnu godinu u iznosu od 573 hiljade RSD.

44. USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA

Matično društvo je izvršilo usaglašavanje potraživanja i obaveza sa stanjem na dan 31.12. 2018. godine. Elektroprivreda Srbije je neosnovano osporila iznos od 48.937.500 RSD za koji je prvostepena sudska odluka bila dosudjena u korist Entela. EPS se žalio i sada je to na apelacionom sudu i čeka se presuda do juna meseca.

45. HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST GRUPE DOHA BANK

Zavisno pravno lice - kompanija „Energoprojekt Entel” Doha, Qatar ima pravo raspolaganja i plodouživanja na nepokretnosti, ukupne stambene površine 4.488 m², koje se nalaze na katastarskim parcelama broj 65582, 65583, 65584, 65585, 65586, 65587, 65588, 65589 i 65590 površine 10.736

m², u Dohi - Qatar, Zone 44, East Al Naija, Al Mumtaza Street Doha Qatar, a koja je u knjižnom vlasništvu lokalnog fizičkog lica.

Knjižni vlasnik je stavio hipoteku na imovinu u Doha banku po ugovoru broj 52973 kao kolateral na ime dobijanja ponudbenih i garancija za dobro izvršenje posla u korist Energoprojekt Entel Doha.

46. VANBILANSNA AKTIVA I VANBILANSNA PASIVA

Shodno zakonskim odredbama (Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna Matičnog Matičnog Društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike), Matično društvo je u svojim finansijskim izveštajima iskazalo vanbilansnu aktivnu i vanbilansnu pasivu. Stavke iskazane u okviru vanbilansne aktive i vanbilansne pasive, a koje su prikazane u narednoj tabeli, ne predstavljaju sredstva ni obaveze Matičnog Matičnog Društva, već prvenstveno služe u kontekstu informativne uloge korisnika finansijskih izveštaja.

Struktra vanbilansne aktive i pasive data je u narednoj tabeli.

Struktura vanbilansne aktive i pasive	u 000 dinara	
	2018.	2017.
Data jemstva, garancije i druga prava	2.810.464	2.179.947
Ukupno	2.810.464	2.179.947

Iznos od 2.205.250 hiljada RSD je iznos za date ponudbene garancije i za garancije za dobro izvršenje posla u kompanijama ENTELA u Qataru, Omanu i Emiratima i Srbiji.

Od toga po kompanijama iznosi su sledeći:

EMIRATI	844.930
ENTEL	346.836
KATARK	1.608.562
OMAN	10.136
	2.810.464

47. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA

Shodno zahtevima iz MRS 24 – Obelodanjivanja povezanih strana, u nastavku je izvršeno obelodanjivanje odnosa, transakcija i dr., između Društva i povezanih strana. Povezanim stranama se, sa aspekta Društva, smatra: **zavisna društva i ključno rukovodeće osoblje** (ona lica koja imaju ovlašćenja i odgovornost za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti entiteta, direktno ili indirektno, uključujući i sve direktore, bez obzira da li su izvršni ili ne) i njihove bliske članove porodice.

Sa aspekta **poveznih društava**, u sledeće dve tabele su prikazane transakcije koje rezultiraju iskazanim prihodom i rashodom u bilansu uspeha, i iskazanim obavezama i potraživanjima u bilansu stanja.

Potraživanja od povezanih pravnih lica potiču od izvršenih usluga i dospevaju za 90 dana nakon datuma izvršenih usluga, nisu obezbeđena i ne sadrže kamatu.

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Potraživanja i obaveze od povezanih pravnih lica	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2018</i>	<i>2017</i>
Potraživanja:		
Ostala povezana pravna lica		
EP VISOKOGRADNJA	-	194
EP INDUSTRIJA	-	204
EP HIDROINŽENJERING	-	-
GARANT	-	6
ENERGOPLAST	45.820	45.250
Svega	45.820	45.654
Obaveze:		
Zavisna pravna lica		
· EP VISOKOGRADNJA	30	
· EP OPREMA	-	30.490
· EP HOLDING	686	20.209
· EP ENERGODATA	3.173	343
· EP INDUSTRIJA	1.534	334
· EP HIDROINŽENJERING	12.255	839
Svega	17.678	52.215
UKUPNO	63.498	97.869

Potraživanja od povezanih pravnih lica potiču od izvršenih usluga i dospevaju za 90 dana nakon datuma izvršenih usluga, nisu obezbeđena i ne sadrže kamatu.

Prihodi i rashodi od povezanih pravnih lica	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2018</i>	<i>2017</i>
Prihodi:		
Ostala poveza pravna lica		
· EP OPREMA	-	30.749
· EP HOLDING	313	216
· OSTALI	172	70
· EP INDUSTRIJA	675	808
· EP VISOKOGRADNJA	341	347
· EP HIDROINŽENJERING	852	835
· EP URBANIZAM I ARHITEKTURA	31	141
Svega prihodi	2.384	33.166
Rashodi:		
Ostala povezana pravna lica		
· EP OPREMA	-	8
· EP HOLDING	41.828	71.124
· EP ENERGO DATA	6.277	5.973
· EP GARANT	-	837
· EP VISOKOGRADNJA	886	646
· EP HIDROINŽENJERING	14.123	7.739
· EP ARHITEKTURA I URBAN	213	-
· EP INDUSTRIJA	5.142	930
Svega rashodi	68.469	87.257

48. SUDSKI SPOROVI

Pregled sudskih sporova u Srbiji dat je u tabeli.

Matično društvo ima sudski spor u Qataru sa Ministarstvom finansija. Predmet su nepriznati konsultantski troškovi sa Head office, troškovi se odnose na 2008 ,2009 i 2010. godina. Spor je u visini od 613.436 hiljada RSD.

RB	Tužilac	Tuženi	Osnov spora	Vred. Spora U RSD	Nadležni sud	Vrsta	Step. postupka	Očekivani termin okončanja spora	Prognoza ishoda spora
1.	Ep Entel	JP EPS	Dug za pružene usluge	1.375.200,00	Privredni sud u Beogradu	pravno lice	prvostepeni	Neizvesno	Neizvesno
2	Martinoli,Đurović, Kisić	EP Entel	Poništaj odluke skupštine		Privredni sud u Beogradu	fizička lica-akcionari	prvostepeni	2018/2019	Neizvesno, prvostepe-no je odbijen tuž. zaht.
3	Paripović Duško	EP Entel kao drugotuženi	povreda na radu	1.300.000,00	Osnovni sud u Požarevcu	fizičko lice	prvostepeni	Neizvesno	Neizvesno, prekid post.
4	Ep Entel	JP EPS	Dug za pružene usluge	580.800,00	Privredni sud u Beogradu	pravno lice	prvostepeni	Neizvesno	Neizvesno
5	Ep Entel	JP EPS	Dug za pružene usluge	48.937.500,00	Privredni sud u Beogradu	pravno lice	prvostepeni	Neizvesno	Neizvesno
6	Ep Entel	GSP	Dug za pružene usluge	4.200.000,00	Privredni sud u Beogradu	pravno lice	prvostepeni	Neizvesno	Neizvesno

49. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nakon bilansa stanja na dan 31.12.2018. godine nije bilo događaja koji bi bitnije uticali na verodostojnost iskazanih finansijskih izveštaja.

U Beogradu, 14.03.2019. godine

Lice odgovorno za
sastavljanje izveštaja

Direktor